

PRIMORSKI DNEVNIK

Poština plačana v gotovini
Abb. ostale i grupe

Cena 150 lir

Leto XXXII. Št. 146 (9451)

TRST, torek, 22. junija 1976

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužni Evropi.

GLAVNA ZNAČILNOST VOLITEV ZA OBNOVO ITALIJSKEGA SENATA IN POSLANSKE ZBORNICE

Močna polarizacija glasov na KPI in KD

Socialisti v glavnem ohranili svoje pozicije - Hud poraz manjših laičnih strank in neofašistov - Prvi komentari predstavnikov strank govorijo o otežkočenih možnostih za sestavo nove vlade

KAJ SEDAJ?

Čprav ob uri, ko to pišemo, še ne razpolagamo s popolnimi podatki o izidu volitev za senat in še manj za zbornico, je po dosedanjem stanju prešteti glasov že mogoče zanesljivo ugotoviti, da se je zgodilo to, česar se je bilo najbolj bati. S polarizacijo glasov na dve veliki sili, demokristjansko in komunistično, je nastal zaradi dosedanjih zaprtih stališč krščanske demokracije težaven položaj za vladno rešitev in iz istega razloga tudi za preokret, ki bi omogočil izhod iz politične, gospodarske in splošne družbene krize v državi.

Ta globalna ugotovitev izhaja iz vrste dejstev. Krščanska demokracija je napovedovala preko priročnikov tako za senat kot za poslansko zbornico zlasti v primerjavi z zadnjimi delimi volitvami. Lahko ugotovimo, da ni pridobila izgubljenih glasov, da pa je pridobila nove in to na račun svojih manjših laičnih zaveznikov in delno na račun desnice, kar je delno posledica silovite kampanje, ki jo je vodila v znaku radikalizacije političnega položaja v državi, po drugi strani pa odraz očitnega dejstva, da so bile doslej male stranke prešibke, da bi učinkovito vplivale na razvoj v državi. Zato so se volivci pač v večji meri usmerili na KD in na ta način potrdili splošno težnjo krevitve velikih strank, ki je že nekaj let v teku.

Po drugi strani pa je Komunistična partija Italije tako za senat kot za zbornico v primerjavi z zadnjimi političnimi volitvami leta 1972 in tudi v primerjavi z laičnimi delimi volitvami izredno močno napredovala. Po podatkih, s katerimi v tem trenutku razpolagamo, se je odstotek njenih glasov v poslanski zbornici zelo približal odstotku krščanske demokracije. Pri tem je treba tudi upoštevati, da so določene odstotke na levičarji pobrali tudi Proletarska demokracija in radikalci.

Socialisti so v glavnem ohranili svoje glasove, kar pa vendarle predstavlja precejšnjo presenečenje glede na pričakovanje, da se bodo okrepili. Očitno se je del njihovih tradicionalnih volivcev tolikrat usmeril h komunistom, kar je, v sicer mnogo manjši meri, podobno pojav kot v Irčinskih strankami v odnosu do KD.

V celoti vzeto je torej možna ugotovitev, da je položaj po teh volitvah ostal, kar zadeva razmerje sil, nespremenjen je do danes, če bi volitve bile levo sredine, ki bi bila sicer številčno možna, po političnem pomenu nemogoča brez krščanskega koli sodelovanja komunistov.

Na vsak način se obeta mračno in težavno obdobje z zaključkom, ki ga danes prav gotovo ni mogoče dnevati.

Volitve na lokalni ravni kažejo v bistvu podobne značilnosti kot na vsedržavni. Tudi pri nas na Tržaškem in Gorškem beležimo po dosedanjih podatkih nedolga prihodnost velike poraz glasov za krščansko demokracijo ob enakem pojavu praktičnega izginjanja manjših laičnih strank s politične pozornice. Vzporedno se je močno okrepila tudi komunistična partija, kar velja še posebej za slovenske kraje. Ždi se tudi, da je dober odstotek socialističnih glasov v slovenskih krajih šel tokrat h komunistom, kar velja predvsem za poslansko zbornico.

Slovenska skupnost je v bistvu ohranila svoje glasove, a tudi iz zanj oddanih glasov je razvidno, da je pri volitvah za poslansko zbornico skoraj četrtina njenih volivcev glasovala za KPI oziroma za slovenskega poslanskega kandidata na listi komunistične partije. Na Gorškem pa je KPI toliko napredovala, da je postala v slovenskih vaseh celo vodilna stranka.

Za nas Slovence je končno razveseljiva ugotovitev, da je bila, prvič v zgodovini, v italijanski senat izvoljena Slovenka Jelka Gerbec na listi KPI v drugem tržaškem volilnem okrožju. Njena izvolitev je bila sicer takorekter gotovo dejstvo že vnaprej, vendar jo moramo zabeležiti s posebnim poudarkom.

direktno, sicer bo na levičarje razpršeni okoli 600 tisoč glasov.

Kar zadeva rezultat volitev za senat je značilno to, da so republikanci ohranili svoje pozicije tam, kjer so nastopili sami, medtem ko je povsem propadla pobuda laičnega zavezništva. Povsod se namreč «seštevke» glasov PSDI, PRI in PLI ni obnesel. Prav nasprotno so te stranke izgubile poprečno vsaj polovico svojih glasov. Liberalci so skrhali svojo volilno bazo na izredno nizok odstotek (poldrugi odstotek). Svojo volilno bazo so za polovico izgubili tudi socialdemokrati, medtem ko niso uspeli nekatere manjše ali krajnje stranke.

Taka je, torej, prva površna analiza, ki pa že jasno kaže, da bo novi parlament tak, da bo v njem zelo težko delati, saj so nemogoče skoraj vse dosedanje tradicionalne večine, KD pa tudi nima tradicionalnih centrističnih zaveznikov, ker jih je sama pogotila.

Dokončnih podatkov za senat torej ne moremo objaviti. Ob 2.30 po polnoči je namreč minister za notranje zadeve Cossiga sporočil, da manjka za popolno analizo glasov za senat vsaj 13 tisoč glasov, ki so se izgubili neke pri Foggii.

STRANKE	ZBORNICA 1972			SENAT 1972			DEŽELNE 1975		SENAT 1976		
	glasovi	%	sedeži	glasovi	%	sedeži	glasovi	%	glasovi	%	sedeži
KD	12.912.466	38,7	266	11.465.529	38,1	135	12.547.480	35,5	11.925.060	39,0	
PSI	3.208.497	9,6	61	3.225.707	10,7	33	4.235.416	12,0	3.127.253	10,2	
PSDI	1.718.142	5,1	29	1.613.810	5,4	11	1.989.504	5,6	941.552	3,1	
PRI	954.357	2,9	15	918.440	3,0	5	1.160.967	3,3	821.111	2,7	
KPI	9.068.961	27,1	179	8.573.862	28,4	95	11.313.552	32,0	10.341.790	33,8	
DP	Psiup 648.591	1,9	—	—	—	—	417.355	1,2	74.540	0,2	
PR	—	—	—	—	—	—	—	—	255.169	0,8	
PLI	1.296.977	3,9	20	1.316.172	4,4	8	890.214	2,5	424.757	1,4	
MSI	2.894.862	8,7	50	2.767.059	9,2	26	2.403.930	6,8	2.011.197	6,6	
SVP	153.674	0,5	3	113.452	0,4	2	132.185	0,4	158.605	0,5	
Drugi	544.886	1,6	1	120.376	0,4	—	229.018	0,7	—	—	

Ob zaključku redakcije notranje ministrstvo še ni sporočilo uradnih izidov volitev za senat, ker do 2.30 še ni prejelo nekaterih izidov iz Foggie, Ternija in nekaterih sicilskih volitev. Iz istega razloga niso mogli določiti števila sedežev posameznih strank. Izidi se nanašajo na 71.311 sedežev od skupnih 73.788. Iz istega razloga ni znan seštevke raznih manjših list pod rubriko «Drugi». Rezultate Slovenske skupnosti smo objavili na tržaški strani

PO OBJAVI PRVIH REZULTATOV POLITIČNIH VOLITEV

NA LEVICI ZADOVOLJSTVO IN ZASKRBLJENOST ZARADI OTEŽKOČENEGA RAZMERJA SIL V ITALIJI

Berlinguer za «dogovarjanje velikih ljudskih sil» - Presenečenje med socialisti po odstopu podtajnika Mosce - Zaprepačenost laičnih strank - Zaprtost KD

(Od našega rimskega dopisnika)
RIM, 21. — Kako so na levičarje sprejeli izide političnih volitev? Že takoj, ko je televizija začela oddajati prve podatke, je vsem postalo jasno nekaj: Italija se naglo bliža nekemu političnemu sistemu, ki je zelo podoben «dvostrankarstvu». Na eni strani KD, ki osredotoča zmerne in konzervativne glasove, na drugi pa KPI, nekeje na sredi pa socialisti, ki nastopajo kot «tretja sila». Ostale politične formacije pa so se bolj ali manj razbile. Centristične zavezniške je KD v glavnem pohrustala, s tem pa izžepala dober del svojega maneverskega prostora.

Ob tem podtoku, ki kaže na okrepitev KD na račun manjših centrističnih sil in delno desnice, porast glasov KPI, ki presega celo dobro podatke lanskega 15. junija in bistveno ohranitev pozicij socialistov, katerim so samo radikalci odjedli približno odstotek glasov, je na levičarje obkrepil dvojen: zadovoljstvo na eni strani, na drugi pa velika zaskrbljenost za politične perspektive. Bo v Italiji sploh mogoče vladata s takim parlamentom, s takim razmerjem sil?

Enrico Berlinguer je, na primer, takoj izjavil, da analiza dokazuje pritisk na levo in v tem okviru obsega samo perspektiva širokega dogovarjanja. Komunistično vprašanje je torej močno v ospredju za vsako možnost vladne sestave.

Enrico Manca, član vodstva PSI, pa nam je izjavil, da «si utira pot dvostrankarski sistem, v katerem nastopa PSI kot tretja sila. Glede na možnosti sestavljanja vlade je edina rešitev široka zaslina vlada, v kateri naj pride do izraza to, kar je v Italiji enotnega».

Toda prve izjave iz sedeža KD, na Trgu del Gesù, ne kažejo dobro. Senatorka Franca Falcucci trdi, da so «italijani izbrali svobodo». Fanfani pa takoj dodaja, da so na volitvah prevladale njegove teze: KPI nima relativne večine, levice nima absolutne večine in KD je najmočnejša stranka v državi. Galloni (podtajnik KD) pa izjavlja, da so volivci potrdili linijo KD, ki odklanja sporazumevanje s komunisti in da se jim KD sedaj ne sme izvečveriti. Za Fanfani so vladne večine ne možne samo v loku, ki gre od liberalcev do socialistov. KD naj izdela program, kdor se z njim strinja — pravi Fanfani — ta naj gre v vlado.

Zaccagnini je sicer manj oster, v bistvu pa tudi sam ne ve, kam: «KD bo spoštovala sprejete obveze, obnovitev se je v stvari že pričela».

Pod sedežem KPI v Ulici Botteghe Oscure se je zbrala velika množica. Zadovoljni so za prodoročnega KPI, zaskrbljeni pa za okrepitev KD. «Kako je mogoče za stranko, ki je toliko nagrabila», se sprašuje mlad volivec. Drugi za železnimi vrati sedeža KPI, podarjajo častnikarjem, da je sedaj edina možnost sporazum velikih ljudskih sil.

Še večja je zaskrbljenost med socialisti. Socialisti se boje, da bi morali podležiti tako v vladi s tako močno KD, kakor tudi če bi ostali v opoziciji ob močni KPI. Dokaz zmedenosti je tudi vest o nenadnem odstopu socialističnega podtajnika Mosce. «Potrebujemo splošen premislek in samokritiko, zato vabim tudi druge voditelje, naj sledijo mojemu zgledu», izjavlja Mosca. Odgovarja mu Mancini, da sicer PSI ni žela uspehov, vendar

pa se ni zrušila, kot druge manjše stranke. Mancini ugotavlja, da PSI ohranja svojo moč kljub radikalcem.

Direkcija PSI se bo vsekakor sestala v četrtek. Sklical jo je Mancini, ki je tudi izjavil, da «brez obnove in sodelovanja komunistov ne bo mogoče premostiti krize».

Za «demoproletarce» in radikalce bo noč vsekakor zelo dolga. Nekateri se boje prikazati leta 1972, ko ni PSIUP zbral potrebnih kvocientov in je tako razprsil svoje glasove brez rezultatov. Kdor je vprašal Pannello za mnenje ni tokrat radikalne voditelju prišel do živega.

Popolna zmeda na sedežih manjših laičnih strank. Socialdemokrati sploh ne odgovarjajo na telefonske klice, edino Orlandi govori o «ravnotežju impotence» in «emotivnem dramiziranju» ter za vlado predlaga vrnitev k levi sredini.

Liberalci Zanone pa je prepričan, da se je stanje poslabšalo. Republikanci se ne marajo priznati, da je propadel njihov ambiciozni poskus, da bi ustvarili «meščkansko in prosvetlono alternativno KD». Terrana (PRI) podarja, da ni propadla republikanska stranka, pač pa «laično zavezništvo».

Televizijski častnikar pa mu je, po razgovoru pred kamero, ironično dejal, da obstaja v Italiji nova skupina strank: «centristični izvenparlamentarci».

CANDIDA CURZI

Delavci iz protesta zasedli cesto pri S. Donà del Piave

SAN DONA' DEL PIAVE, 21. — Tristo petdeset delavcev tovarne Carman iz kraja Musile di Piave je danes jutraj za dve uri prekinilo promet na državni cesti Trst - Benetke. Tisoč hoteli opozoriti oblasti na izredno hudo stisko, v kateri je podjetje, ki mu grozi stečaj. Dosedanja pogajanja, da bi podjetje Carman prevzela neka trdnja iz Modene, so se izjalovila.

Benška sindikalna federacija kovi narjave, je že stopila v stik z občno Musile, z deželo ter z ministrstvom za industrijo, kajti rešitev je mogoče najti samo na politični ravni.

Podjetje Carman proizvajalo poljedelske stroje.

NA MINISTRSTEM ZASEDANJU OECD

HENRY KISSINGER PREDLAGAL MEDNARODNO KONFERENCO O ENERGIJI

Zasedanje se bo zaključilo v teku današnjega dne

PARIZ, 21. — V teku današnjega zasedanja ministrskega sveta OECD, organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj, je ameriški zunanji minister Henry Kissinger spet ponovil ameriški načrt o ustanovitvi mednarodne banke surovih ter predlagal organizacijo ministrske konference industrializiranih držav o energiji. Zasedanje se bo zaključilo jutri.

Prvi predlog ni presenetil nikogar, medtem ko je drugi povzročil med političnimi opazovalci v Parizu dokajšnjo senzacijo. Tolmačijo ga kot ponoven poziv Franciji, ki ni pristopila k mednarodni agenciji za energijo in ki naj bi tako skupaj z drugimi člani agencije pristopila k reševanju energetskih vprašanj.

Kissinger je predlagal, da bi se te konference udeležile vse države članice OECD, sklicali pa naj bi jo konec prihodnjega zime. Dnevni red naj bi obsegal v glavnem tri točke: zmanjšanje odvisnosti industrializiranih držav kar zadeva energijo, iskanje novih energetskih virov in vzpostavitev solidarnosti med državami, če bi pristopilo spet do krize v dobavi nafte. Gre kot vidimo za stari ameriški načrt, ki je v glavnem naperjen proti državam v razvoju, ki razpolagajo z naravnimi bogastvi.

Ministrski svet OECD je poleg tega obravnaval dve točki dnevnega reda. Govor je bil o mednarodnih naložbah in multinacionalnih družbah ter mednarodnih gospodarskih odnosih še zlasti z državami v razvoju.

V okviru svojih predlogov je Kissinger govoril tudi o socialističnih državah in dejal, da so pomemben element v mednarodnem gospodarskem sistemu, predvsem kar zadeva področje živil, napovedal je, da bodo postali pomembni tudi na splošnem energetskem področju. Zato postajajo čedalje bolj pomembni odnosi med Zahodom in Vzhodom, kar pa lahko privede do vrste zapletov.

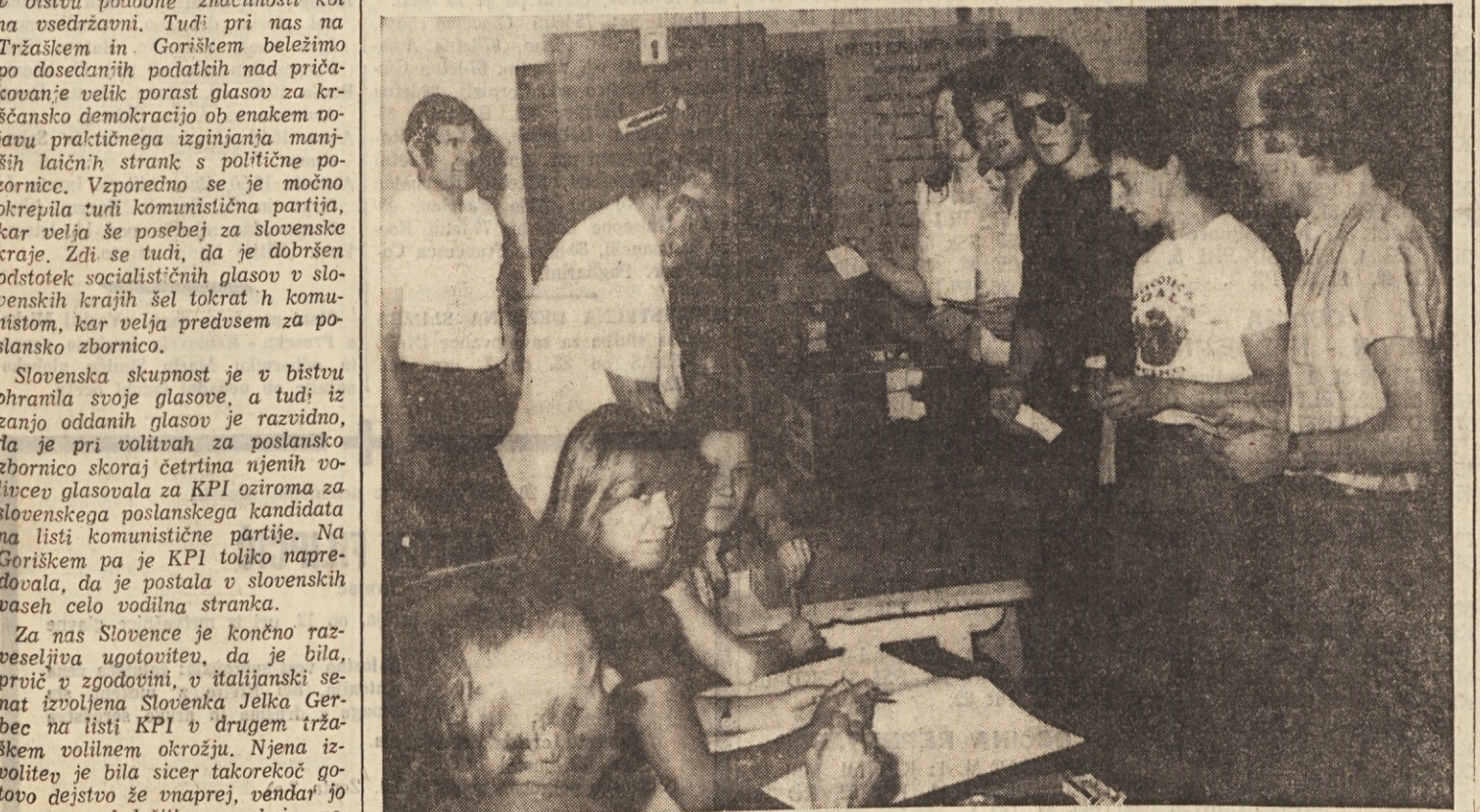
Francosko-ameriški pogovori v Parizu

PARIZ, 21. — Ameriški državni tajnik Kissinger, ki je trenutno v Parizu, kjer se udeležuje ministrske konference organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj OECD, je bil danes pri francoskem predsedniku Giscardu D'Estaingu. Ob koncu njunega pogovora je Kissinger izjavil, da so ZDA naklonjene morebitnemu sklicanju konference, na kateri naj bi našli rešitev za libanonsko krizo in ki naj bi bila v Parizu. Naj omenimo, da je Francija predlagala sirskega predsednika Hafzeza El Asada sklicanje okrogle mize, za katero bi predstavnik raznih libanonskih političnih skupin razpravljali o rešitvi krize, ki pretresa državo. Kar zadeva francoski predlog, da bi poslali čete v Libanon za ugotovitve prekinitev ognja, je ameriški državni tajnik dejal, da ZDA ne bi bile proti, če bi do tega prišlo na zahtevo prizadele strani. Odločno pa je zanikal možnost, da bi ZDA poslale svoje čete v Libanon.

Giscard D'Estaing danes v Londonu

LONDON, 21. — Francoski predsednik Valéry Giscard D'Estaing bo jutri odpotoval na uradni obisk v Veliko Britanijo, kjer ga bo sprejela kraljica Elizabeta. Gre za prvi uradni obisk nekega francoskega predsednika od leta 1960, ko je De Gaulle obiskal London. Namen sedanjega obiska francoskega predsednika je okrepitev odnosov med obema državama, ki so sicer bili zelo pogosti, niso pa bili nikoli zelo prisrčni, kot bi bilo pričakovati od dveh sosednjih držav, ki imata toliko skupnih interesov.

Giscard D'Estaing bo na železniški postaji sprejela kraljica Elizabeta, nakar bo francoski predsednik imel «zgodovinski» govor pred obema domovoma parlamenta. Njegov obisk se bo zaključil v petek, po vsej verjetnosti pa bo govor predvsem o nekaterih skupnih francosko-britanskih načrtih, kot so politično letalo concord, lovsko letalo jaguar in nekateri drugi.

Mladinci v enem od drugih sedežev

PO POSREDOVANJU PREDSEDNIKA LIBIJSKE VLADE DŽALUDA

Prvi oddelki «zelenih čelad» vkorakali včeraj v Libanon

Dosegli premirje med Sirci in libanonskimi naprednimi silami

BEJRUT, 21. — Prvi oddelki med arabskih mirovnih sil, tako imenovanih «zelenih čelad», so vkorakali danes v Libanon ter prevzeli nadzorstvo nad bejrutskimi mednarodnim letališčem, med sirskimi in palestinskimi silami. Ti prvi oddelki sestojijo iz približno 1000 moč, pripadnikov sirske in libijske vojske. Sirsko-libanonsko mejo so medarabske sile mirovne sile prekoračile danes navezdogaj ter nato napredovale, ne da bi naletele na kakršno koli nasprotovanje proti jugozahodu, do mesta Sindona in potem po obalni cesti do Bejruta. Poročajo, da je med «zelenimi čeladami» tudi Zuhair Mohsen, vodja proirske palestinske organizacije Al Sajka, ki je pred mesecem dni zbežal v Damask, potem ko je Al Fatah proglasila Al Sajko za ilegalno in aretirala njene voditelje.

Poročajo medtem o premirju, o katerem so se dogovorili Sirci in pa libanonske napredne sile ter palestinske organizacije. Gre za prve konkretne rezultate posredovanja libijskega ministrskega predsednika Džaluda. Sirski dnevnik «Al Baas» navaja tudi točke tega sporazuma, ki predvideva med drugim umik sirskih čet z območja bejrutskega letališča, odprtje slednjega za promet,

osvoboditev pripadnikov organizacije Al Sajka ter članov drugih naprednih organizacij, zmanjšanje prisotnosti oboroženih moč v Bejrutu in prosto politično dejavnost za vse libanonske politične skupine.

Palestinska tiskovna agencija WA FA piše, da bodo medarabske čete nadzorovale umik sirskih čet s položajev, ki jih trenutno zasedajo. V tork jutraj se bodo sirske oborožene sile umaknile iz okolice Bejruta, nato pa se iz Sidona in Sofarja. Vest o prekinitvi ognja in premirju ter o prihodu medarabske mirovne sile prihaja prav v trenutku, ko je bila napetost na bojnih poljih na višku in ko je obstajala realna nevarnost, da se ponovno sprevrže v spopad, v katerega bi posegle vse libanonske oborožene organizacije in pa tudi Sirci. Glavni libanonskih levitarjev je izjavil, da so napredne sile pristale na prekinitev ognja, ker je predsednik libijske vlade Džalud osebo zagotovil, da jamči za izvajanje sporazuma.

Egiptovski zunanji minister Fahmi je potrdil v svojih današnjih izjavah sodelovanje med palestinskimi organizacijami in Združenimi državami, do katere je prišlo med evakuacijo tujih državljanov iz Liba-

nona. Voditelji Palestincev so se baje sestali z ameriškim opravnikom poslov v Bejrutu ter se domnili, da bodo Palestinci zagotovili varnost odhoda Američanov in drugih tujcev. Ameriški državni tajnik Henry Kissinger pa se bo jutri v Parizu sestel z ameriškim veleposlanikom v Bejrutu ter se domnili, da bi z njimi proučil položaj na Blžnjem vzhodu na sploh in v Libanonu posebej.

V svojem govoru gojencem letalske šole je egiptovski obrambni minister Gamassi opozoril na čedalje bolj napet položaj v Sredozemlju ter na premike raznih brodivoj v Sredozemskem morju, kar vse priča o vedno večji nevarnosti spopada v tem delu sveta. Izjave egiptovskega obrambnega ministra so toliko bolj zaskrbljujoče, ker je Gamassi znan po svoji molčečnosti in preudarnosti.

MOSKVA, 21. — Danes je dopotoval v sovjetsko glavno mesto finski predsednik Kekkonen, ki sta ga sprejela predsednik sovjetske republike Podgorni in predsednik vlade Kosigin. Gre za delovni obisk finskega predsednika, ki je zadnjič obiskal SZ marca lanskega leta.

TRŽAŠKI DNEVNIK

NA TRŽAŠKEM JE ZA SENAT IN ZBORNICO GLASOVALO NAD 96 ODS. VOLILNIH UPRAVIČENCEV

Močno napredovanje komunistov in levice sploh napredek KD, hud poraz laičnih strank in fašistov

Jelka Gerbec prva Slovenka v italijanskem senatu izvoljena na listi KPI v drugem tržaškem volilnem okrožju
Laični kandidat Ronchey ni bil izvoljen - Slovenska skupnost v bistvu ohranila glasove - Nekaj o poteku volitev

Volitve za senat in poslansko zbornico so se včeraj ob 14. uri zaključile in začelo se je dolgo in potrpežljivo preštevanje glasov, ki se je zavleklo pozno v noč ob napetem pričakovanju, kakšen bo končen rezultat tega pomembnega štetja, ki bo v prihodnjih letih odločalo o politični usodi države, v kateri živimo. Že dolgo niso ljudje presedeli toliko časa ob televiziji in radijskih sprejemnikih, ki so brez prestanka oddajali parcialne volilne izide, ali pa se nestrpnost in radovalno gnetli v raznih centrih zbiranja podatkov.

Volilne izide, kolikor nam jih je bilo mogoče zbrati do zaključka redakcije, objavljamo posebej. Tu naj povemo le, čeprav potrditev ni uradna, da je bila na listi KPI v drugem tržaškem volilnem okrožju izvoljena v senat Slovenka Jelka Gerbec, ki bo tako prva slovenska senatorka v italijanskem parlamentu. Ni pa bil izvoljen na laični listi PSDI+PRI+PLI častnik Alberto Ronchey, ker je ta koalicija ad hoc močno nazadovala.

Globalni podatki za volitve v senat v tržaški pokrajini, s katerimi se razpolagamo, dajejo naslednjo sliko: KPI je napredovala v primeru s politični volitvami leta 1972 za 4,3 odstotka in je od vseh strank najbolj napredovala. Pridobili so tudi socialisti in sicer 1,49 odstotka, radikalci pa so prvič nastopili in dobili 2,56 odst. Slovenska skupnost, ki je tudi prvič nastopila na volitvah za senat, je dobila 2,61 odstotka.

Krščanska demokracija je v primerjavi z letom 1972 pridobila 0,60 odstotka, medtem ko so laične stranke (PSDI, PRI, PLI), ki so skupaj nastopile, izgubile 7,50 odstotka. Neofašisti so prav tako krepko nazadovali in so izgubili 3,15 odstotka. Lahko torej govorimo o splošni okrepitvi levice, kar je prišlo še posebej od izraza v slovenskih krajih, o rahlem napredovanju krščanske demokracije in o hudem porazu laičnih strank in misovcev. Slovenska skupnost je svoje glasove v bistvu ohranila, v primerjavi z zadnjimi pokrajinskimi volitvami.

Prvi podatki o volitvah v poslansko zbornico kažejo na še večji uspeh komunistov in levice na splošno.

Udeležba volilnih upravičencev v tržaški pokrajini je bila izredno visoka ter je še enkrat dokazala visoko stopnjo zrelosti in odgovornosti tržaških volivcev. Tokrat je bila udeležba res rekordna. Še nikoli namreč nismo v naših krajih zabeležili tako visokega odstotka. Od

241.038 volilnih upravičencev jih je glasovalo za poslansko zbornico kar 96,1 odstotka, kar presega odstotek na vsedravnih ravni in kar je za 0,9 odstotka več kot na prejšnjih političnih volitvah. Za mesto samo je odstotek nekoliko nižji (95,8), kar dokazuje, da je bila v tržaški okolici udeležba večja. Za senat pa je v tržaški pokrajini volilo 95 odstotkov volilnih upravičencev. Pa še podatki za posamezne občine: V devinsko - nabrežinski občini je volilo za poslansko zbornico 100 odstotkov volilnih upravičencev, za senat pa 97,8, v repentaborski občini 99,8 odstotka za poslansko zbornico in 95,8 za senat, v miljski občini 96,5 za poslansko zbornico

in 96,5 za senat, v dolinski občini 96,7 za poslansko zbornico in 96,8 za senat, v zgonski občini 109,1 za poslansko zbornico (pri tem so vsi ti tudi voljaki, ki so oddali svoj glas v zgonskem volišču) in 91,2 za senat in v tržaški občini 95,8 za poslansko zbornico in 94,8 za senat. Dodati je treba še, da so v Trstu zabeležili zelo nizko število neodanih volilnih potrdil. Marsikoli občina ni dvignila zaradi bolezni, po nemem pa sklepajo, da je 266 ljudi v obdobju od volilnega poziva do volitev umrlo. Skratka znašajo neoddana volilna potrdila le 0,90 odstotka, kar je tudi najnižji odstotek v zgodovini volitev na Tržaškem. Precejšnja je bila tudi ude-

ležba volilnih upravičencev, ki živijo v tujini. Za volitve se je namreč vrnilo v naše kraje 342 ljudi. Med temi so neki misijonarji, ki je prišla iz Egipta, neka sestra, ki je prišla iz Budimpešte in dva celo iz ZDA.

Pa še nekaj besed o samem poteku volitev. Večina ljudi je volila že v nedeljo. Do 20. ure je namreč oddalo svoj glas 75,7 odstotka volivcev. Ta odstotek je nekoliko nižji, kot pri prejšnjih volitvah, kar gre najbrž v veliki meri pripisati dejstvu, da so ljudje izkoristili sončno nedeljo in se že navsezgodaj ali dan prej odpravili k morju. Tudi sicer so največji dotok volivcev za-

beležili v zgodnjih dopoldanskih urah. Predvsem starejši, ki navadno vstajajo zgodaj, in mlajši, ki jih je sončno vreme vabilo k morju, so raje opravili svojo državljansko dolžnost takoj, da so bili potem prosti. Zanimivo je, da je ob 11. uri oddalo svoj glas 26,58 odstotka upravičencev, kar je tudi najvišji odstotek v zadnjih dvajsetih letih. V popoldanskih urah se je dotok volivcev znatno znižal. Ob 17. uri so namreč zabeležili 48,78 odstotka, kar je nasprotno za deset odstotkov manj kot na zadnjih političnih volitvah leta 1972. V poznih popoldanskih in prvih večernih urah ko so se ljudje vrnili z izletov ali kopanja, pa je bilo na voliščih spet bolj živahno.

Ti podatki, ki veljajo za vso pokrajino, odražajo tudi dotok volivcev v okoliških volilnih sedežih. Volitve so povsod potekale v redu in nikjer ni prišlo do večjih težav ali nerodnosti. Naj zabeležimo le vse obsebo vredne dogodke, ki se je pripetil v nedeljo navsezgodaj na nekem opusnem volišču, kjer je predstavnik fašistične liste grobo in skrajno neprijazno pozval slovenskega skrutinatorja in slovenskega predstavnika liste na volišču ne govoriti med sabo in z volivci v slovenski. Slovenska predstavnik sta se odločno sklicevala na svoje pravice, ne predsednik sedenja, ne drugi skrutinatorji pa niso na to provokacijo reagirali.

V okoliških voliščih je bilo, kot rečeno, ravno v nedeljskih jutranjih urah najbolj živahno. Med volivci, ki so najprej glasovali, je bilo veliko mladih in predvsem osemnajstletnikov, ki so se prvič udeležili volitev. Med temi sta bila tudi dvojčka Marino in Franko Kraljič iz Boljune 227, ki sta ravno v nedeljo dopolnila osemnajst let. Skupaj sta se odpravila na volišče št. 10 v Boljuncu že pred 11. uro. Približno ob isti uri je v Borštu volila najstarejša občanka dolinske občine Ivana Južna vd. Čač, ki ji bo prihodnjega 9. julija 91 let. Veselo in razigrano je stopila na volišče.

Že pred 9. uro je prišla na volišče na Colu najstarejša občanka repentaborske občine Marija Grahov vd. Škabar, ki ji je 89 let. »Prišla sem zgodaj, nam je rekla, da bom čimprej prostala.« Kmalu za njo je na Colu volila najmlajša volivka Mira Ganiževič iz Ferencelja, ki je osemnajsto leto dopolnila 29. maja. V popolnem redu so potekale volitve tudi v bolnišnicah in letos prve volitve v zaporu, kjer je včeraj volilo 70 zapornikov. Njihove glasove so prišli k glasovom volilne sedeža 55/bis v liceju Dante.

Dokončni skupni izidi za senat v obeh okrožjih tržaške pokrajine

STRANKE	SENAT 1968		SENAT 1972		SENAT 1976	
	glasovi	%	glasovi	%	glasovi	%
KPI	52.974	25,4	51.879	25,6	59.029	29,9
MSI-DN	18.615	8,9	26.957	13,3	20.600	10,15
PSDI	(s PSI)	—	13.079	6,4	—	—
PLI	17.809	8,5	14.171	7,0	20.081	9,9
PRI	4.909	2,3	7.963	3,9	—	—
PSI	23.856	11,4	13.729	6,8	16.830	8,29
	(s PSDI)	—	—	—	—	—
KD	76.489	36,7	74.485	36,8	75.890	37,40
SSK	—	—	—	—	5.304	2,61
PR	—	—	—	—	5.204	2,56

Na volitvah za senat v obeh tržaških okrožjih leta 1968 in 1972 nista nastopili Slovenska skupnost in Radikalna stranka. PSDI, PLI, PRI so se na letošnjih volitvah predstavile s skupnimi kandidati.

SLOVENSKA PREDSTAVNICA NA LISTI KPI IZVOLJENA V SENAT

Izjava Jelke Gerbec

Jelka Gerbec je bila izvoljena za senatorko na listi KPI v drugem tržaškem okrožju. Ob izvolitvi smo jo zaprosili za kratko izjavo o volilnih rezultatih.

»Najznačilnejše je, da je Komunistična partija Italije tako znatno napredovala, tako v primerjavi s političnimi volitvami 1972, kot tudi z upravnimi leti 1975. Volivci so torej potrdili komunistični program Italije svoje zaupanje in se niso pustili prevarati. Niso nasledili trditvam krščanske demokracije, a tudi ne drugih političnih nasprotnikov, češ da nismo demokratični, ne spoštujemo svobode, smo podrejeni tujcu, in podobno. Volivci so znali oceniti delo, nastop in program komunistov, njihovo resnost, njihove čiste roke. In s tem, da so jim ponovno in v mnogih primerih prvič zaupali svoj glas, so povečali ugled

KPI in okrepili njene postojanke, tako da bo KPI z večjo učinkovitostjo in s povečanim mandatom lahko zastopala težnje in zahteve delovnih in ljudskih množic ter vseh raznih slojev, ki se v Italiji borijo za rešitev lastnih vprašanj in za one ukrepe, ki so važni, če se hoče spremeniti družba v Italiji. KD je očito pobrala glasove med malimi strankami, pa tudi v vrstah desnice.

Verjetno je s tem popolnoma pobrala, kar se je dalo pobrati na desni, in nima več možnosti manevrirati. Zato, če se čuti res odgovorna, če hoče premostiti krizo, ki je tako izredna na vseh področjih, bo morala neizbežno spremeniti svoje obnašanje in svoje odnose do levih sil. Naš predlog, da, če se hoče premostiti sedanji položaj, je potrebno po volitvah postaviti vlado najširše demokratične, antifašistične in ljudske koalicije, ki naj bi združevala vse zdrave sile, prisotne na državnih tleh, če hočemo premostiti sedanji položaj, je veljaven kakor in se bolj kot prej. Padec števila misovskih glasov je tudi značilno tveganje in pokoli najdejo prav nasprotni učinek in povzročajo postopno izolacijo fašistične stranke. Seveda obstaja nevarnost, da glasovi, ki jih je krščanska demokracija pobrala na desno, utegnejo nanjo negativno vplivati in jo popeljati še bolj na desno. Seveda bodo morale zato napredne sile v državi delovati v smislu, da prisilijo krščansko demokracijo, naj ubere pot napredka in socialne pravičnosti.

Komunisti se zahvaljujemo volivcem za izvolitev in zaupanje, ter potrjujejo svoj namen, da se bomo v parlamentu zavzemali za rešitev socialnih, gospodarskih, političnih in moralnih vprašanj, za vprašanja ženske emancipacije in njene enakopravnosti v družbi in doma, za stotero mladinskih vprašanj, ki so še vedno odprta, skratka za potrebe vsega prebivalstva, slovenskega in italijanskega, ter da se bomo odločno oprijeli boja za demokracijo, oziroma ga nadaljevali po sledih obeh, ki so bili pred nami v parlamentu. Končno naša skrb, kakor smo v volilnem boju že povedali, bo, da se čimprej ratificira osimski sporazum in da se izglasi globalni zakon za zaščito, za obstoj in razvoj Slovencev v Italiji.

Včeraj, TOREK, 22. junija

Sonce vzhaja ob 5.16 in zahaja ob 20.58 - Dolžina dneva 15.42 - Luna vzhaja ob 1.55 in zahaja ob 16.05.

Jutri, SREDA, 23. junija

KRESNICA

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 27,4 stopinje, najnižja 18, ob 19. urah 25 stopinj, zračni pritisk 1018,6 hPa, padav. 42-odstotna, brezvetrie, nebo jasno morje skoraj mirno, temperatura morja 21,4 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

Dne 21. junija se je v Trstu rodilo 12 otrok, umrlo pa je 13 oseb.

Umrli so: 75-letni Giacomo Savi, 80-letni Emilio Pipan, 87-letna Amalia Brazzati vd. Visintin, 87-letna Giovanna Pecenco vd. Cermelj, 84-letna Apollonia Hafner vd. Bellomè, 89-letna Gizele Bellinger, 65-letna Romilda Frassani por. Ambrosio, 49-letni Sergio Fontanot, 54-letni Romualdo Scoccali, 51-letni Aldo Facchin, 45-letni Giuseppe Scocchi, 70-letni Rocco Timpanelli, 88-letna Francesca Colli por. Pagliarini.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba za zavarovance INAM in ENPAS od 22. do 7. ure, tel. št. 732-627.

Člani pevskega zbora »Vasilij Mirk« s Proseca - Kontovela izrekajo pevu in odhodu Mariu Simiču globoko sožalje ob nenadni izgubi očeta.

V nedeljo, 20. junija, nas je nenadoma zapustil

ANTON FILIPČIČ

krojač

Pogreb bo danes, 22. junija, ob 12. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice.

Žalostno vesti sporočajo: žalujoča žena Antonija, hči Elvira z možem, sin Zmago z družino in drugo sorodstvo

Nameste cvetja dobra dela.

Trst, 22. junija 1976

(Občinsko pogrebno podjetje, Ul. Zonta 7-c)

VOLILNI IZIDI V OKOLIŠKIH OBČINAH

Senat			Poslanska zbornica		
OBČINA DEVIN - NABREŽINA			OBČINA DEVIN - NABREŽINA		
KPI	1976	1972	KPI	1976	1972
MSI	1.748	1.528	PR	2.049	1.735
PRI	310	292	MSI	98	—
PLI	122	106	MSI	356	307
PSDI	362**	178	MIT	61	11
	282	—	PRI	191	123
	—	575*	PSI	554	296
PSI	577	501	KD	1.875	2.309
KD	1.633	1.920	PLI	80	194
SSK	562	—	DP	50	—
PR	72	—	PSDI	206	260
	—	—	SSK	542	646
OBČINA DOLINA			OBČINA DOLINA		
KPI	1976	1972	KPI	1976	1972
MSI	2.142	2.015	PR	2.428	2.160
PRI	68	65	MSI	70	—
PLI	94**	53	MSI	75	79
PSDI	—	149	MIT	52	15
	—	238*	PRI	53	66
PSI	419	323	PSI	426	296
KD	620	871	KD	658	938
SSK	512	—	PLI	19	54
PR	52	—	DP	30	—
	—	—	PSDI	91	164
	—	—	SSK	497	609
OBČINA ZGONIK			OBČINA ZGONIK		
KPI	1976	1972	KPI	1976	1972
MSI	513	458	PR	703	547
PRI	40	26	MSI	42	—
PLI	44**	15	MSI	53	23
PSDI	—	43	MIT	12	—
	—	91*	PRI	45	18
PSI	132	86	PSI	155	67
KD	164	163	KD	193	187
SSK	173	—	PLI	9	17
PR	29	—	DP	23	—
	—	—	PSDI	26	37
	—	—	SSK	181	174
OBČINA REPENTABOR			OBČINA REPENTABOR		
KPI	1976	1972	KPI	1976	1972
MSI	181	159	PR	225	211
PRI	18	26	MSI	4	—
PLI	14**	16	MSI	34	32
PSDI	—	7	MIT	6	—
	—	57*	PRI	12	16
PSI	82	48	PSI	88	39
KD	73	115	KD	88	132
SSK	91	—	PLI	1	19
PR	1	—	DP	6	—
	—	—	PSDI	13	8
	—	—	SSK	94	113
OBČINA MILJE			OBČINA MILJE		
KPI	1976	1972	KPI	1976	1972
MSI	4.657	4.412	PR	5.089	4.728
PRI	274	282	MSI	213	—
PLI	692**	272	MSI	311	305
PSDI	—	406	MIT	163	—
	—	690*	PRI	376	313
PSI	636	382	PSI	581	380
KD	2.630	2.599	KD	2.825	2.770
SSK	100	—	PLI	153	325
PR	181	—	DP	61	—
	—	—	PSDI	315	424
	—	—	SSK	77	70*

* Na političnih volitvah leta 1968 sta PSI in PSDI nastopali združeno.

** Laično zavestništvo PLI, PRI in PSDI

* Na političnih volitvah sta PSI in PSDI nastopali združeno.

POSLOANSKE, DEŽELNE IN POKRAJINSKE VOLITVE NA TRŽAŠKEM

STRANKE	POSLOANSKE 1968		POSLOANSKE 1972		DEŽELNE 1973		POKRAJINSKE 1975		POSLOANSKE 1976	
	glasovi	%	glasovi	%	glasovi	%	glasovi	%	glasovi	%
KPI	51.432	24,1	54.345	24,9	51.007	24,5	62.291	28,5	64.991	28,6
PR	—	—	—	—	—	—	—	—	6.938	3,0
MSI-DN	20.061	9,4	27.350	12,6	26.773	12,9	24.891	11,4	23.050	10,2
MIT	2.836	1,3	—	—	3.405	1,6	4.978	2,3	4.547	2,0
PRI	4.778	2,2	9.443	4,3	10.660	5,1	10.638	4,9	10.356	4,6
PSI	25.121	11,8	14.251	6,5	17.247	8,3	18.793	8,6	15.770	6,9
	(s PSDI)	—	—	—	—	—	—	—	—	—
KD	73.686	34,5	78.270	35,9	66.402	31,9	69.236	31,7	82.588	36,4
PLI	22.059	10,3	16.959	7,8	13.838	6,7	10.232	4,7	4.515	2,0
PSDI	—	—	13.642	6,3	11.394	5,5	11.158	5,1	7.043	3,1
DP	—	—	—	—	—	—	—	—	2.222	1,0
SSK	6.142	2,9	—	—	7.196	3,5	6.306	2,8	4.763	2,1
PSIUP	5.444	2,6	2.850	1,3	—	—	—	—	—	—
PDUM	1.260	0,6	—	—	—	—	—	—	—	—
MPL	719	0,3	775	0,4	—	—	—	—	—	—
SKUPAJ	213.538	100,0	217.885	100,0	207.922	100,0	218.523	100,0	226.784	100,0

IZIDI SENATNIH VOLITEV V OKOLIŠKIH OBČINAH

||
||
||

PRED ZAČETKOM LETOŠNJE ŽETVE

Jevtičev sistem da se reši zrno

Letina sicer ne bo odlična, kot je bilo pričakovati, bo pa boljša od napovedi pesimistov - Vedno več novosti

V soboto so v Požarevcu ob navzočnosti visokih predstavnikov srbskega političnega življenja izročili kolektivu prehranskega kombinata «Žitostig» visoko priznanje Red dela z zlatim vencem, s katerim je kolektiv odlikoval predsednik Tito ob 30-letnici obstoja, delovanja in napredka kolektiva, ki je začel v skrajno skromnih razmerah in se razvil v veliko podjetje. Poleg odlikovanja celotnemu kolektivu pa je predsednik občine Požarevac izročil še sedem visokih odlikovanj. Red dela s srebrnimi žarkovi, ter še 16 drugih priznanj posameznim članom kolektiva. Posebno v zadnjih petih letih je namreč ta kolektiv veliko prispeval k napredku prehranske industrije v Srbiji, saj je v razmeroma kratkem času povečal «obrat» za trikrat, dohodki kolektiva in posameznika so se po višali v istem času za 2,5-krat, toda vrednost proizvodnje se je v istem času povečala za petkrat. Kolektiv je torej iz lastnih sredstev veliko prispeval k povečanju zmogljivosti, saj dokončuje novi silos z zmogljivostjo 10.000 ton in mlin s proizvodnjo 12 vagonov moka na dan. Brž ko bosta ta dva objekta dokončana, bodo začeli graditi novo tovarno testenine. Kot vidimo, se kolektiv veliko trudi, hkrati pa tudi beleži lepe rezultate.

Ko tako beležimo rezultate enega kraja, pa čepav le enega, posameznega kolektiva iz Požarevca, bi mogli sprijeti beležiti večje rezultate tudi iz drugih krajev, koder se prav te dni pripravljajo na žetev. Res je, da žetev letos v Slavoniji ne bo takšna, kot so upravičeno pričakovali, ker je posevek veliko škodovala preobilna inoča. Posebno v zadnjih dneh. Kljub temu pa kmetijski strokovnjaki računajo, da ne bo tako hudo, da bi kazalo pred nekaj dnevi. Nepopolne posledice prevelike obilja pač danes se kažejo sicer tudi v širjeju bolezni, vendar je ustrezna služba na delu in žetev ne bo slaba, kot so ocenjevali pesimisti.

Na približno 166.000 hektarjih pšeničnih polj v Slavoniji in Baranji bodo po ocenah službe za kmetijstvo pri regionalni gospodarski zbornici v Osijeku našli od 69 do 70.000 vagonov zrna. To pomeni, da bo znala letošnji donos nad 41 stotov zrna na hektar. Seveda bo letina različna. Na družbenem sektorju, ki ga je za obilnih 81.000 hektarjev, računajo s povprečnim pridelkom 49 do 50 stotov zrna na hektar, na zasebnem sektorju, ki obsega 85.000 hektarov, pa računajo s 34 do 35 stotih žita na hektar.

Rekli smo, da se na žitornih področjih pripravljajo na žetev. Kot poročajo na pristojnih mestih, je za Slavonijo nared nad 2000 kombajnov, kar je premalo, da bi mogli vsa žitna polja pozeiti v desetih do 15 dneh, kar je optimalni rok, kajti sicer se začneja žito usipati. Zato so v vsej naglici naročili še kakih 200 novih kombajnov.

Slavonija in Baranja razpolagata z velikimi skladišči. Silosi morejo sprejeti okoli 60.000 vagonov zrna. To bi bilo skoraj dovolj za letošnje letino, če bi v silosih ne bilo še veliko lanskoletne letine. Toda kmetijsko - industrijski kombinati se trudijo, da bi čimprej napravili prostor za novo letino, ki je pred vrati.

Ko tako zbiraemo podatke o največjih delih, rezultatih in neuspehih na žitnem področju v Požarevcu, pa tudi v Slavoniji in Baranji, se bomo ustavili za trenutek pri zelo zanimivem primeru, ki za njema za sedaj vsi Vojvodini, jutri pa bo zajel vso državo.

Vojvodina je, kot pravijo, žitnica. Letos je «pod žitom», kot pravijo Srbi, 400.000 hektarov obdelovalnih površin. Kakor smo povedali, letina kaže dobro, pa čepav ne odlično kot je bilo upati. Pri tem se v kompetentnih krogih trdijo, da bi «rešili sleherni zrn». To je možno ali z zares pravočasno žetvijo, kar je ob pomankanju mehanizacije in delovne sile nemogoče, ali pa z novim «sistemom», ki ga je začel uvajati strokovnjak dr. Stevan Jevtič. Pravi pravzaprav to je šele poskus, ki si ga zamišlja srbski strokovnjak.

Ce hočemo preprečiti osipanje žita, pravi dr. Jevtič, moramo izbrati «pravi trenutek». Pravi trenutek pa je drugi del «voščene zrelosti pšenice». To se pravi, da Jevtič noče čakati popolne zrelosti, kajti znanost mu potrjuje trditev, da z začetkom take imenovane «voščene zrelosti» zrno ne pridobi ničesar več. «Voščena zrelost» pa je tista, ko se pšenico zrno pod nohtom se upogiba.

Je osipanje žita zares tako aktualno vprašanje?

Strokovnjaki pravijo, da je, kajti v najboljših primerih se pri mehanizirani spravljanju žita izgubi zaradi osipanja 15 odstotkov pridelka. V nekaterih primerih pa se izgubi celo 30 odstotkov pridelka.

Ce torej pridelajo v Vojvodini v povprečju 40 stotov zrna na hektar in izgubijo le minimalnih 15 odstotkov zrna z osipom, se pridelek za omenjenih 400.000 hektarjih žitnih polj skrči za nič manj kot 2.400.000 stotov zrna. To pa so že ogromne količine.

Dr. Stevan Jevtič poudarja, da je treba vprašanje osipa rešiti na vsak način. Prej smo rekli, da imata Baranja in Slavonija na razpolago 2000 kombajnov, kar je odločno premalo. Vsa Vojvodina ima 6000 kombajnov. In tudi to je od-

ločno premalo. Da bi preprečili škodo, ki jo prinaša osip, je torej treba začeti z žetvijo predčasno, to se pravi v času gornje polovice «voščene zrelosti» pšenice. To pa je v času, ko vlažnost zrna doseže 40 do 35 odstotkov. Po tem času pšenica ne pridobi nič, le dozoreva, pšenično zrno pa lahko dozoreva tudi že v požetem stanju. Če po navadi pšenico žanjejo ko ima 28 do 26 odstotkov vlage, jo lahko žanjejo že prej, pri 35 odstotkih, ker bo dozorela v nekaj dneh v snopih. Seveda je to nekoliko v protislovju z mehaničnim načinom žetve, ker to prinaša odvečno delo, toda tudi 15 ali celo 30 odstotkov osipa predstavlja veliko škodo. Zato ni nič čudnega, če so se v nekaterih krajih kot na primer v Srbobranu, Somboru in Subotici nekateri kombinati že odločili za «novost» dr. Stevana Jevtiča, da bodo namreč žito želi nekaj dni pred dozorelostjo. Če se bo to obneslo, bi koristi bile zares velikanske.

Planjava v Juljskih Alpah

(Foto M. Magajna)

ČLOVEK BO MORAL V KRAJKEM VARČEVATI TUDI Z VODO

Vode je res neverjetno veliko in vendar je je mnogo premalo

Le en odstotek zemeljskih voda je človeku na razpolago - Toda tudi te bi je bilo za njegove potrebe dovolj, če bi z njo pravilno ravnal in če bi bila «pošteno» razdeljena

V okviru združenih narodov obstaja tudi komisija za ohranitev zdravstva okolja. Ta komisija je znana pod kratko PNUE. In ta komisija je, kot je znano, tudi za letos napravila svoj program, ki mu je tokrat dal naslov «Voda — vir življenja». Namen programa ali boljše kampanje je v tem, kako pripraviti človeka, da bolj smotno troši, uporablja vodo. Preprostemu človeku bi se na prvi pogled mogoče zdi, da to ni potrebno, saj je vode veliko. Voda je pravzaprav vse do pred nevednim bila najcenejša potrošna blago. Hkrati je tudi res, da je na svetu veliko, toda vendarle ni vse tako preprosto. Sicer pa stopimo za trenutek nekoliko nazaj in začnimo problem obravnavati s pravega konca.

Ni ga na svetu dejavnika, ki bi mogel več prispevati k blagostanju človeka kot je voda, toda vsa komur dostopna voda. Tako je rekla članica komisije Letitia Obeng.

Vode je veliko, na pretek, toda 70 odstotkov svetovnega prebivalstva nima čiste vode. Posledice tega so strahote. Bolezni, ki jih prenaša voda, umrjajo nad 25.000 oseba na dan. Bolezen bilharzija napada približno 200 milijonov ljudi, njena «sorodnica» filariaza je največji povzročitelj slepote in napada 250 milijonov ljudi. Malarija, ki je v Evropi že ni več, napada 500 milijonov ljudi, od katerih jih milijon na leto umre. Navesti bi morali še tifus, disterijo, hepatitis, kolero in razne druge bolezni, ki jim človek plačuje svoj danek. In vse te bolezni najdemo povsod, na svoji izvirni poti v zasmrjenju nepravilni vodi.

Nedavna anketa, ki so jo izpeljali v osmih deželah v razvoju, je pokazala, da bi 90 odstotkov otrok, ki umrejo v prvih letih živ-

ljenja, mogli rešiti že samo s — čisto vodo, s higiensko - sanitarnimi napravami ter s sistemom pravičnega odvajanja uporabljenе vode. V Sri Lanki 30 odstotkov bolnišnično in 40 odstotkov ambulantno zdravljени ljudi boleha za boleznimi, ki jih spremlja voda. Problem se omejuje skoraj izključno na dežele v razvoju: 600 milijonov ljudi jugovzhodne Azije težko pride do čiste vode, v Afriki je 140 milijonov takšnih ljudi, v Latinski Ameriki in na karibskem področju je 90 milijonov ljudi s težko dostopno čisto vodo, v deželah vzhodne Sredozemlja je teh ljudi 170 milijonov, na zahodnem Pacifiku 60 milijonov. Najbolj prizadeto je v teh regionih deželje. Svetovna zdravstvena organizacija pravi, da 90 odstotkov podeželskega prebivalstva tretjega sveta stalno uporablja nečisto vodo; odplake in smeti iz gospodinjstev ostajajo v stanovanjih ene milijarde ljudi in širijo klice za bolezni, kvarijo hrano, zasmirajo vodo. V nedavnem poročilu PNUE je rečeno: «Državam v razvoju je še najbolj potrebna higiena. Zaradi pomankanja higiene so štiri petine svetovnega prebivalstva v stalni nevarnosti bolezni, ki jih prenaša ali njihovo razmnoževanje pospešuje umazana, zasmirjena voda».

Boljšje izkoriščanje vode ni le ključ, da bi se izboljšalo zdravje ljudi. Voda je življenjsko važna za namakanje sušnih področij, za pranje, za kuhanje, za industrijsko rabo, za energijo, za prevoz in še za marsikaj. Hkrati z velikimi prednostmi, ki jih ima obilica vode, je voda lahko tudi nevarna. Namakanje na primer močno poveča letni donos številnih kultur. Toda namakalne mreže postanejo lahko tudi nevarne, ker se preko njih morejo širiti bolezni.

Osnovna ugotovitev je, da ima človek le en odstotek svetovnih zalog vode na razpolago. Rekli smo že, da je vode veliko in je je res veliko, toda le en odstotek vode je «razpoložljiva». Gre za tisto vodo, ki kroži v tako imenovanem hidrološkem ciklusu, kajti ostalih 99 odstotkov vodnih zalog, na Zemlji predstavljajo ledeniki, oceani in podzemeljske vodne zaloge. Sonce pa predstavlja ogromen destilacijski aparat, kajti voda, ki preko potokov in rek steka v morja, je trenutno za človeka izgubljena, toda sonce segreva zemeljsko oblo, voda iz oceanov izpareva in odhaja v zračne višine, kjer se zgostuje in v obliki dežja in snega ponovno pada na Zemljo.

To je pač hidrološki ciklus, ki «objame» na leto na vsej zemeljski obli 38.800 kub. km vode. To pa je največja količina vode, s katero človek razpolaga. In te vode je kljub temu, da predstavlja le en odstotek vseh voda na Zemlji, vendarle veliko in bi je bilo na pretek, če bi človek to bogastvo smotno uporabljal. Tudi v trenutku, če bi se ali ko se bo človeštvo pomnožilo na sedem milijard, bo prišlo 4.500 kub. m vode na prebivalca na leto, kar je še vedno trikrat več kot je porabi poprečni državljani v najbolj razvitih deželah sveta. To se pravi, da je vode na Zemlji za 20 milijard ljudi, ki bi živeli vsi na najvišji življenjski ravni.

«Očitno je, torej — beleži švedska revija AMBIO —, da je vode na Zemlji dovolj, na pretek. Toda voda ni primerno razdeljena po zemeljski obli. Ponekod je je preveč, drugod je je premalo. V bazenu Konga, torej v Afriki, imajo od 150 do 175 centimetrov padavin na leto. So pa bila tudi leta, ko je padlo 500 centimetrov. To je veliko. Toda v nekaterih predelih Latinske Amerike se dvajset let ni padla kaplja dežja. Afrika kot celota dobi v povprečju le 120 centimetrov tiste vode,

kar bi ji pritakalo, če bi bile vse količine vode «pošteno» razdeljene. V Združenih državah dobijo iz hidrološkega ciklusa 33 odstotkov vode. Dominique Larre pravi, da je vode dovolj, toda bolj redko jo najdemo, kjer bi jo potrebovali, kjer bi se je želeli in ob pravem času. Zaradi tega nastaja vprašanje pravičnega izkoriščanja vode.

Spremeniti prirodni ciklus, to se pravi hidrološki proces, ki smo ga že omenili, bi bila bistvena naloga. S tem bi lahko zadostili osnovnim potrebam prehrane in čistoče oziroma higijene. Ker pa to neposredno ni mogoče, si bo moral človek pomagati posredno, namreč z velikimi milijardskimi stroški. Hkrati pa bodo ti stroški ogromni vodni kompleksi močno spremenili tudi okolje in zaradi štirih največjih jezerov v Afriki bo treba preseliti v prihodnjih dvajsetih letih podljudi milijon ljudi, kajti človekovo poseganje v prirodno prama s seboj tudi precejšnje spremembe. Težja nakopičene vode v samih štirih umetnih jezerih predstavlja tolikšen pritisk na geološke strukture, da lahko povzroči — potres. Pa ne le to. Vode reke Nil so odnašale 125 milijonov ton blata na leto v smeri morja. Odkar so zgradili Asuanski jež, se ta sedaj kopiči za jezerom. Doklej?

Ključ problema vode — pravi strokovnjak PNUE Dominique Larre — je v bolj smotnem uporabljanju vodnih zalog. Vodo moramo izkoriščati v interesu razvoja in varčevati v interesu okolja. Izkoristiti moramo vse prednosti in skriti do najmanjše mere vse negativne plati. Prva svetovna konferenca ZN o vodi bo prihodnje leto v Buenos Airesu, kjer nameravajo te probleme temeljiteje proučiti.

Najprej bodo začeli obravnavati vprašanje svetovnih zalog vode. Osnovna ugotovitev je, da ima človek le en odstotek svetovnih zalog vode na razpolago. Rekli smo že, da je vode veliko in je je res veliko, toda le en odstotek vode je «razpoložljiva». Gre za tisto vodo, ki kroži v tako imenovanem hidrološkem ciklusu, kajti ostalih 99 odstotkov vodnih zalog, na Zemlji predstavljajo ledeniki, oceani in podzemeljske vodne zaloge. Sonce pa predstavlja ogromen destilacijski aparat, kajti voda, ki preko potokov in rek steka v morja, je trenutno za človeka izgubljena, toda sonce segreva zemeljsko oblo, voda iz oceanov izpareva in odhaja v zračne višine, kjer se zgostuje in v obliki dežja in snega ponovno pada na Zemljo.

To je pač hidrološki ciklus, ki «objame» na leto na vsej zemeljski obli 38.800 kub. km vode. To pa je največja količina vode, s katero človek razpolaga. In te vode je kljub temu, da predstavlja le en odstotek vseh voda na Zemlji, vendarle veliko in bi je bilo na pretek, če bi človek to bogastvo smotno uporabljal. Tudi v trenutku, če bi se ali ko se bo človeštvo pomnožilo na sedem milijard, bo prišlo 4.500 kub. m vode na prebivalca na leto, kar je še vedno trikrat več kot je porabi poprečni državljani v najbolj razvitih deželah sveta. To se pravi, da je vode na Zemlji za 20 milijard ljudi, ki bi živeli vsi na najvišji življenjski ravni.

«Očitno je, torej — beleži švedska revija AMBIO —, da je vode na Zemlji dovolj, na pretek. Toda voda ni primerno razdeljena po zemeljski obli. Ponekod je je preveč, drugod je je premalo. V bazenu Konga, torej v Afriki, imajo od 150 do 175 centimetrov padavin na leto. So pa bila tudi leta, ko je padlo 500 centimetrov. To je veliko. Toda v nekaterih predelih Latinske Amerike se dvajset let ni padla kaplja dežja. Afrika kot celota dobi v povprečju le 120 centimetrov tiste vode,

TU, PAR KORAKOV OD TRSTA IN GORICE

Razdrto in Nanos od včeraj do danes

Nekoč pomembno stičišče je s spremenjenim prometom zamrlo, nato pa ponovno zaživelo - Gora pa je vedno bila in vedno bo privlačna

Med lepe in zanimive kraje, s katerimi je naša Primorska kar precej na gosto posejana, lahko brez pomisleka vključimo bližnji Nanos in vas Razdrto pod njim. Ta kraj nudi izletnikom, planincem in letoviščarjem priročno, da se naučijo lepih naravnih lepot in slikovitosti tega prijetnega delčka naše dežele.

Vas Razdrto je že od nekdaj znana po svoji legi — zemljepisni in narečni — saj leži kot stisnjena na prehodu iz Pivške doline na Vipavsko in Kras in kjer se tudi končujejo, oziroma začenejo narečja teh treh naših značilnih področij. Kot zemljepisna zanimivost pa je znano razvodje na Zingarci proti Vipavskemu, in Gmolevom proti Krasu, kjer sta nizka, a vendar odločujoča prelaza, od koder se vode odteka proti zahodu in vzhodu, in sicer prve v Jadransko morje; druge pa, ki se nagnejo na vzhodno stran, uberejo dolgo in počasno pot skozi Postojnske ja-

me, po Ljubljani in Savi v Donavo in Črno morje.

Okrog Zingarce, zlasti pa na bližnjem Golem vrhu (kraj ob nekdanji cesti proti Dolenji vasi) so se spopadali Avstrijci in Francozi, ko so se ti leta 1809 spet pojavili v naših krajih. V bitki 17. maja omenjenega leta so Francozi premagali Avstrijce ter obkolili posadko, ki se je utaborila za Golim vrhom, katerega pa se je po treh dneh, sestradana in brez upanja na kakšno pomoč, predala Napoleonovim vojakom.

Vas je bila nekoč tudi zelo važno cestno križišče in postajališče, ko je še prevladoval prevoz z živalsko vprego. O tem pričajo, ali bolje: so pričali (ker jih je sedaj mnogo izginilo) veliki hlevi, velika poslopja, ki so bila na razpolago številnim vozarjem.

Razdrto in tudi še druge bližnje vasi, je bilo v fevdalnih časih last baronov Rossetti (bili so nekje iz Italije). Ti «gospodje» so dali zgraditi vaško cerkev sv. Trojice, ki nosi letnico 1635, ter si v njej uredili tudi svojo grobnico. Njihov «dvorec» pa je bila lepa, še dobro ohranjena, verjetno pozneje prenovljena hiša na začetku klanca na cesti iz vasi proti Trstu.

Pa pustimo davno preteklost in pogledimo raje v novejšo časo, ki nas morda bolj zanimajo. Ko se je prevoz ljudi in blaga preusmeril na nova prevozna sredstva (železnica, avto), je bila vas zelo prizadeta: začela je propadati. Toda počasi je pridobila novo, drugačno dejavnost — ostala je prijeten izletniški in letoviščarski kraj, posebno za Tržačane, katerim so ga motorna prevozna sredstva približala le na nekaj «korakov» vožnje.

Do pred nedavnim je vsako jutro tudi vozil avtobus iz Trsta proti Ljubljani, ter se vračal pod noč nazaj v Trst. To je bilo res odlično za nemotorizirane izletnike in obiskovalce tega kraja in seveda tudi drugih, koder je vozil tržaški avtobus. Želja vseh prizadej, da bi se ta praga spet obnovila!

Sredi vasi, ob križišču, je domaća gostilna, ki je zadnje čase nekoliko opesala, a je sedaj, ko so gostiče prevzeli novi izkušeni gostilničarji, spet zaživela v zadovoljstvo vseh gostov, ker najdemo tam dobro okrepilo in mirnega oddiha.

Na steni zadnjega od treh gostinskih prostorov je naslikana vas z Nanosom v ozadju; vse ozarjeno z bleščečim soncem. Gre za delo domaćega slikarja Ivana Gregoriča in priporočamo ljubiteljem likovne umetnosti, da stopijo do prijaznega g. Ivana (hiša na vogalu treh cest), ki jim bo rad pokazal še druge slike, vredne pogleda in pozornosti. Ta hiša je bila nekoč last pisatelja Hinka Dolenc, znanega po spsih: «Spomini o Cerkliskem jezeru», «Crice o burji» in drugih.

Glede vasi bodi še omenjeno, da so morebitnim letoviščarjem na razpolago sobe v gostini, pri slikarju ter na številki 41.

Ce ima vas svoje privlačnosti, jih ima «siv» Nanos še več, seveda drugačnih, bolj naravnih, že veličastnih. Zares levi in slikoviti sta obe poti, ki vodita iz vasi proti vrhu. Strma «Vojkova pot», podlugo uro hoje, je čudovita, zlasti, ko se začne vzpenjati po grebenu, od koder je prekrasen razgled na Pivsko in Kras. Druga pot, katero pripravljamo planinci z «omejeno opomo», pelje po bolj položnem pobočju do roba nanoške planote in cerkve sv. Jeronima, od tam pa proti vrhu, ki ga dosežemo dve uri po odhodu iz vasi. Tik za vrhom je lepa planinska koč, ki nosi ime po narodnem heroju Vojku Premrlu, ki mu je bil Nanos domači kraj in tudi prizorišče mnogih njegovih junških podvigov.

Nanos slovi tudi po svojem bogatem in raznovrstnem cvetju (flori), ter nudi obiskovalcem v času pozne pomladi res edinstvene prizore, ki jih ustvarja rednema, s čudovitim gorskim cvetjem vseh mogočih vrst in barv. O tem izrednem bogastvu nanoškega cvetja pišejo rastlinoslovci, da je zaradi tega, ker se gora nahaja na prehodu alpskega v območjski svet, kar omogoča rast cvetja obeh različnih predelov ozemlja in podnebja.

Se bi lahko nadaljevali z opisovanjem lepega kraja, a to bi nas privedlo predalet; saj namen tega skromnega članka je le opozoriti izletnike, in one, ki si želijo v polnem času počitka, da imamo blizu, skoro doma kraj, ki nan. nudijo lepo in uživanje narave, od katere se današnji človek, na žalost, vedno bolj oddaljuje.

Se bi lahko nadaljevali z opisovanjem lepega kraja, a to bi nas privedlo predalet; saj namen tega skromnega članka je le opozoriti izletnike, in one, ki si želijo v polnem času počitka, da imamo blizu, skoro doma kraj, ki nan. nudijo lepo in uživanje narave, od katere se današnji človek, na žalost, vedno bolj oddaljuje.

M. S.

REŠITEV KRIŽANKE

VODORAVNO: 1. krona, 2. zbori, 9. Napoleon, 12. 0. K., 14. teleta, 15. ko, 16. pop, 18. lisa, 19. pan, 20. INRI, 22. vi, 23. Mata, 24. tenka, 26. boni, 27. oder, 28. Dedal, 29. kvas, 30. Be, 31. Amin, 33. Ren, 34. Tone, 36. Ana, 37. Al, 38. korist, 40. Ag, 41. Pakistan, 43. anali, 44. etika.

NAVPIČNO: 1. klopi, 2. on, 3. Nat, 4. apel, 5. zeta, 6. boa, 7. O.N., 8. ikona, 10. oliva, 11. lesi, 13. KONTROVEL, 15. Katilina, 17. Predan, 19. Panama, 21. Ines, 23. moda, 25. K.R., 26. B.E., 28. Denis, 29. kraj, 30. Bor, 32. na gla, 34. toki, 35. Este, 38. kal, 39. tar, 41. pa, 42. ni.

RADIO VELE-VIZIJA

TOREK, 22. JUNIJA 1976

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

Prvi kanal

- 8.00 DNEVNIK
- Posebna oddaja s podatki o volitvah, vmes film «Bulli e pue» z Marlonom Brandom, Frankom Sinatro itd.
- 12.30 Poljudna znanost: Elektronska mikroskopija
- 12.55 Črno in belo
- 13.30 DNEVNIK
- 16.45 Program za najmlajše: Viking Viki
- 17.10 Hasimoto
- 17.15 Program za mladino: Ihtavi simpatici Braccio di ferro: štirje risani filmi
- 18.15 Poljudna znanost: GOERING
- 18.45 Nabožna oddaja
- 19.05 CON IL PASSAR DEL TEMPO
- Srečanje z Umberto Bindiem
- 20.00 DNEVNIK
- 20.45 ROD MOGADOR
- Po romanu, ki ga je napisala Elisabeth Barbier. Četrto nadaljevanje
- 21.50 La fata Moena, sledi DNEVNIK in Vremenska slika

Drugi kanal

- 8.00 do 14. ure DNEVNIK 2 — Odprti studio: poseben program v zvezi z volitvami. Objavljeni bodo volilne rezultate, vmes pa bo na sporedu film «Il più grande spettacolo del mondo»
- 18.00 Oddaja za gluhohe in Nove abecede
- 18.30 Rubrike dnevnika 2
- 19.00 Buster Keaton, dva filma
- 20.00 DNEVNIK 2 — ODPRTI STUDIO
- 20.45 Večer šal in razne zabave, ob koncu DNEVNIK 2 — ODPRTI STUDIO

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

Ljubljana

- 18.10 Zapojte z nami: IVAN ZAJC
- Oddaja Zapojte z nami je tokrat posvečena ustvarjalnosti hrvaškega skladatelja Ivana Zajca, ki bo predstavil mlademu občinstvu v risbi, glasbi in besedi. Likovno podobo znanega hrvaškega mojstra je prispevala Marjanca Jemec, pesmi pa bodo peli otroci ljubljanske glasbene šole «Franc Sturma»
- 18.25 Uganka Silvercrskega gradu: GRAD GORI
- Zdaj sta Lasse in Lisa že v sedemnajstem stoletju. Kmetje so še bolj nezadovoljni zaradi revščine, v kateri morajo žetivci, graščaki pa postajajo vedno bolj obetni, saj se v svojem razkošju bohotijo. Lisa streže pri ogromni pojedini, Lasse pa posname nekaj zanimivih slik. In v tem trenutku zagori grad in nekdo spet skrije pravkar odkriti zaklad. Arhitekt Silver, svetovalec Lassejevega očeta, se zelo zanima za te slike, kajti nekam podobne je graščaku iz 17. stoletja...
- 19.00 Obzornik
- 19.15 Ne prežite: BARVITOST PLATEN JELE TRNKOCZY
- 19.45 Narodna glasba
- 20.15 Risanka
- 20.30 DNEVNIK
- 21.01 Pogovor o: Kako oživiti slovensko industrijsko proizvodnjo
- Pogovor je pripravil Bogdan Pleša
- 21.55 V. J. Šiškov: MRAČNA REKA, sovjetska nadaljevanica, 4. del
- Povzetek tretjega dela:
- Cerkez Ibrahim se je javil, da je on umoril mater Kuprijanova, da bi s tem omogočil poroko med Prohorjem in Marjo, ki ju ima rad. Toda Anfisa izsiljuje Prohorja, češ da ima dokument, ki prica, da je njegov ded Danila umoril Marjinega starega očeta in staro mater. S tem izsili iz Prohorja prisego, da se bo z njo oženil.
- Toda tudi Prohorjev oče se kani oženiti, z Anfiso. Sinu Prohorju pove, da je Anfisa z njim že dva meseca noseča. Med neurjem počasi strel. Strel ubije Anfiso. Sledi policijska preiskava in osumnjena sta Ibrahim in Prohor. Dan po policijski preiskavi nekdo zažge Anfisino hišo. V njej najdemo zgoreli trupli. Sledi proces. Prohor se nerodno izgovarja in na koncu obtoži svojega prijatelja Ibrahima, da je on napravil zločin
- 22.10 DNEVNIK
- Koper — barvna
- 20.30 ODPRTA MEJA, slovenska oddaja o Slovincih v zamejstvu
- 20.55 Otroški kotiček
- 21.15 DNEVNIK
- 21.35 PROCES PRATICI, film v katerem igrajo Ulla Jacobson, Claus Holm
- 23.10 Mednarodna obzornja, konferenca UNCTAD
- Zogreb
- 21.00 Aktualna oddaja, pripravlja titograjska TV
- 21.50 DRUŽINA BOUSSARDEL
- 23.20 Portret pevke Zinke Kunc

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15

Poročila: 7.05 Jutranja glasba: 11.35 Prilika: 12.50 Revija glasbil: 13.30 Glasba po željah: 17.00 Program za mladino: 18.15 Umornost in prireditve: 18.30 Komorni koncert: 18.50 Ansambel Bielo duguje: 19.10 Trideset let gledališkega amaterstva: 19.20 Program za najmlajše: 20.00 Sport: 20.35 Rossinijev «Seviljski brivci», prvo dejanje: 22.10 Glasba za lahko noč.

KOPER

7.30, 8.30, 13.30, 17.30, 18.30, 19.30, 21.30 Poročila: 8.40 Jutranja glasba: 10.00 Z nami je: 10.15 Orkester Anzelmo: 11.15 Ansambel Latorja: 11.45 International orkester: 12.05 Glasba po željah: 14.00 Mladi pred mikrofonom: 14.35 Jakci box: 15.00 Jezikovni pogovori: 15.15 Ansambel «Leon di Romagna»: 15.35 Polke in valčki: 16.00 Plošče: 17.45 Ansambli zabavne glasbe: 18.00 Med učenci divjaške osnovne šole: 19.00 Carobna godala: 19.35 Pevci zabavne glasbe: 20.00 Pre nos RL: 20.30 Lahka glasba: 21.00 Nesmrtni melodije: 22.00 Literarna oddaja: Vladimir Nazor: 22.35 Veliki interpreti: David Ojstrah.

RADIO 1

Od 6. ure dalje bodo iz Ulice Asiago prenašali volilne rezultate za politične volitve torej za senat in poslansko zborniko za vso državo, pa tudi za pokrajinske, deželne ter občinske rezultate v deželah, pokrajinah in mestih, koder

so imeli tudi te volitve. Med posredovanjem volilnih rezultatov pa bodo oddajali tudi glasbeni program, s katerim bodo dopolnjevali odmore med zbiranjem podatkov. Program se bo končal ob 1.30 ponoči.

«Dan Jugoslavije» na letošnjem tržaškem velesejmu

Vršilec dolžnosti predsednika velesejma prof. Faraguna pozdravlja goste in časnikarje na tiskovni konferenci za «Dan Jugoslavije» na tržaškem velesejmu. Prisoten je bil tudi ambasador SFR Jugoslavije v Rimu Jović

Generalni konzul SFRJ v Trstu Ivan Renko pozdravlja udeležence tiskovne konference v sejni dvorani tržaškega velesejma

Cankarjeva razstava v Ljudski knjižnici

V torek je bila v Ljudski knjižnici (Biblioteca del popolo) odprta razstava ob 100-letnici Cankarjevega rojstva

Jugoslovanski in tržaški gospodarstveniki v dvorani Tržaške trgovinske zbornice na izredno dobro obiskanim srečanju na temo gospodarskih odnosov med Italijo in Jugoslavijo

«Dan Avstrije» na velesejmu

Drugi delovni dan tržaškega velesejma je bil posvečen Avstriji. Posnetek tiskovne konference v avstrijskem paviljonu

Na otvoritvi je o Cankarju s posebnim poudarkom na razstavljenem gradivu spregovoril ravnatelj Univerzitetne knjižnice v Ljubljani prof. Jaroslav Dolar

Praznik socialističnega tiska na Opčinah

Na prazniku socialističnega tiska na Opčinah je v kulturnem delu programa sodeloval tudi Tržaški parizanski pevski zbor pod vodstvom dirigenta Kjuda

Posnetki z volišč v nekaterih slovenskih krajih

Na volišču na Colu je prvič volila najmlajša volivka repnabske občine Mira Gomizelj od Fernetičev

Na volišču v Borštu je volila tudi najstarejša občanka dolinske občine Ivana Juzna vd. Čač, ki bo čez nekaj dni slavila svojo 91-letnico

Na volišču v Šempolaju so bili zelo zgodnji in so hitro opravili svojo dolžnost

Na volišču v Boljuncu sta prvič volila dvojčka Franko in Marino Kraljič. Prvi na dan volitev sta imela 18 let

Na volišču v Mačkoljah. Tudi tukaj so mladi hitro opravili, da so lahko šli na kopanje

Na istem prazniku je nastopila tudi godba na pihala s Proseka - Kontovela pod vodstvom dirig. Kanteja

Na volišču na Opčinah čakajo volivci, da pridejo na vrsto

KOLESARSTVO

S PREDETAPO NA KRONOMETER

V četrtek v St. Jean de Montsu starta letošnji «Tour de France»

Tekmovalci bodo letos opravili vrsto «selitev» z avti, vlakom in letali

PARIZ, 21. — V četrtek se bo v St. Jean de Montsu začela največja letošnja evropska etapna kolesarska dirka «Tour de France». Imela bo 25. etap in bo tudi letos izredno naporna. Tekmovalci bodo morali namreč prevoziti skupno kar 4.057,400 km dolgo pot, kar ne bodo mogle selze, saj se bodo morali poleg tega povzpeti kar na 24 sedel, kjer bodo cilji veljavni za veliko gorsko nagrado.

Privlačnih dogodkov na letošnjem «Touru» torej ne bo manjkalo; vendar pa bo ta letošnja dirka zanimiva še po nečem: tekmovalci letos namreč ne bodo potovali le na svojih kolesih, ampak tudi z drugimi prevoznimi sredstvi.

Mednarodna kolesarska zveza je namreč določila, da tekmovalci v 22 dneh etapne dirke ne smejo prevoziti skupno več kot 4.000 km. Francozi so le v največjo težavo «stisnili» svojo dirko na to razdaljo.

NOGOMET

Pertotov memorial

V drugem polčasu se je Koper razigral

Barcolana je bila za Koprčane prešibka

Koper — Barcolana 4:1 (0:1)

KOPER, Jakomin, Gombač, Milinković, Bertolc, Kuban, Sofić, Valedit, Milic, Malec, Ivanković, Hafner.

BARCOLANA: Vatto, Nadovčič, Vattovani, Taueri, Prelaz, Lasich, Jaković, Corretti, Gregoris, Pastore, Feresin.

STRELICI: v 35. min. p.p. Taueri, v 5. min. d.p. Valedit, v 9. min. Ivanković, v 16. min. Valedit, v 30. min. Kuban.

SODNIK: Fonda, stranska sodnika: Capellina in Antonieli.

Ekipa Kopera je brez težav premagala razmeroma šibko moštvo Barcolane. Premoč Kopera je bila vidna od vsega začetka, toda Barcolana se je dobro branila in skušala biti nevarna s protinapadi. Prva je prišla v vodstvo prav Barcolana, ki je izkoristila enega izmed redkih protinapadov.

V nadaljevanju so nogometaši Kopera takoj pritisnili in bili uspešni že v 5. minuti z Valeditom. Po prejetem голу so nogometaši Barcolane popolnoma popustili, kar so izkoristili nogometaši Kopera, ki so ustvarjali akcijo za akcijo in so bili uspešni še trikrat.

Sinoči je v zaostali tekmi Ponziana igrala proti Taboru iz Sežane neodločeno 0:0.

V sredo bosta na sporedu še dve tekmi tega turnirja: ob 19. uri se bo S. Giovanni srečal z Bregom, ob 20.30 pa Tabor z Barcolano.

H. V.

USPEH SLOVENIJE

SKOPJE, 21. — V glavnem mestu Makedonije je bil tretji turnir v rokometu «Bratstva in enotnosti» za pionirje, ki so se ga udeležile ekipe vseh republik in pokrajin. Moštva so bila porazdeljena v dve izločilni skupini in Slovenija je igrala v najtežji. Mladi slovenski pionirji so najprej premagali sovrstnike Hrvaške in Srbije, potem pa izgubili s Črno goro.

Vi finalu pa so pokazali, da so bili resnično najboljša reprezentanca in povsem zaslužen premagali drugega finalisto, ekipo Makedonije z 18:16 (7:8).

KONČNI VRSTNI RED: 1. Slovenija, 2. Makedonija, 3. Črna gora, 4. Vojvodina, 5. Hrvatska, 6. BiH, 7. Srbija, 8. Kosovo.

CELJANI IZGUBILI

V prvi kvalifikacijski tekmi za uvrstitve v 1. zvezno rokometno ligo

(čeprav z nekaj km več), vendar bodo morali pri tem tekmovalce «seliti» med različni etapami z drugimi prevoznimi sredstvi, da so lahko vsaj v glavnih obdobjih ohranili zahtevano prago tako, kot so si jo zamislili.

Tako bodo morali kolesarji kar dvakrat sesti celo v letalo, enkrat bodo potovali z vlakom, zelo pogosto pa se bodo s cilja ene etape odpeljali na start naslednje z avtomobili. To pa še ni vse: «potovali» bodo morali celo s kolesi. Trikrat se bodo morali namreč lepo s svojim kolesom peljati v sosednje mesto, kjer bodo imeli pravi start etape.

Za letošnji «Tour» se je prijavilo 130 dirkačev. Razdeljeni so v trinajst moštev in bo torej vsako imelo po deset kolesarjev. Trenutno še vedno ni gotovo, če bodo vsi tekmovalci, ki so se prijavili, tudi dejansko nastopili.

stopili, ker bi lahko prišlo v prihodnjih dneh še do menjav.

OLIMPIJSKE IGRE

N. Zelandija v težavah

Pred časom so afriške države zagrozele, da se ne bodo udeležile olimpijskih iger, če bo mednarodni odbor prepustil k njim Novo Zelandijo. Slednje Afričani obtožujejo, da ima preveč prijateljskih stikov z rasistično vlado Južne Afrike in da njeno politiko «apartheida» celo podpira.

Med drugimi je odkrito povedal svoje stališče svetovni rekordar v teku na 1500 m Filbert Bayi, ki ima v Novozelancu Walkerju najhujšega nasprotnika za tek na olimpijskih igrah. Bayi je izjavil, da v Montrealu ne bo nastopil, če bo tekel tudi Walker.

Vsa zadeva se je preselila na pravni tir. Kompromis bi lahko bil, ko bi se afriški atlet ne udeleževali samo neposrednih nastopov z Novozelanci.

V EMPOLIJU

Jutri se začne dirka po Italiji za amaterje

MILAN, 21. — V Empoliju se bo jutri začela letošnja kolesarska dirka po Italiji, «Giro d'Italia» za amaterje. Dirka bo veljala tudi kot izbirno tekmovanje za italijanske reprezentance, ki bo nastopila na olimpijskih igrah v Montrealu.

Tekmovalci bodo morali v devetih dneh prevoziti skupno 1.153 km dolgo pot.

Italijanska olimpijska reprezentanca bo odpotovala v Kanado 7. julija in bo tam opravila zadnji del svojih priprav.

EP V FORMULI 2

Premoč H. Stucka

HOCHENHEIM, 21. — Nemec H. Stuck na avtomobilu bmw je bil končni zmagovalec obeh preizkušanj šeste dirke za evropsko prvenstvo formule 2.

Za italijanske avtomobiliste ta dirka ni bila preveč uspešna, saj je bil Martini šele šesti, Flammini sedmi in Colombo osmi. V prvi vožnji je zmagal, kot smo že omenili, Stuck pred Leclerom in Tambayem, v drugi spet Nemec toda pred Jabouille in Leclerom.

KONČNI VRSTNI RED: 1. Stuck (bmw) 1.21'27"6, s povprečno hitrostjo 200,019 km na uro, 2. Leclere 1.21'34"3 (renault), 3. Tambay (renault) 1.21'40"8, 4. Jabouille (renault) 1.21'43"1, 5. Arnoux (renault) 1.21'58"9.

Po šestih dirkah je lestvica za evropsko prvenstvo formule 2 taka: 1. Tambay 25, 2. Arnoux 24, 3. Leclere 21, 4. Jabouille 20, 5. Flammini 16, 6. Ribeiro 15, 7. Martini 6, 8. Deutsch 4, 9. Marassi in Cheever 3 točke.

MERAN, 21. — Na mednarodnem tekmovalstvu v kanuju in kajaku pri Meranu za evropski pokal so doslej te izide:

K 1 (MOŠKI) 224,8
1. N. Sattler (Av.)
2. J. Hannes (NDR)
3. D. Foerstl (ZRN)

K 1 (ŽENSKE) 254,1
1. P. Krol (NDR)
2. U. Deppe (ZRN)
3. B. Fejdt (NDR)

C 1 (MOŠKI) 255,3
1. P. Massalski (NDR)
2. R. Eiben (ZRN)
3. K. Tresnak (ČSSR)

C 2 (MOŠKI) 251,4
1. Hoffmann - Klabilz (NDR)
2. Kretschmer - Berek (NDR)
3. Kudlik - Jez (Pol.)

Naslednje tekmovanje za evropski pokal bo v četrtek, 24. t.m. na Soči pri Bocu.

Patricija Padovan si je s skokom 5,39 priborila vidno mesto v tržaški ženski atletiki.

Vsak dan je lilo kot iz škafe in mrzla burja je prinašala s Snežniškega pogorja prve snežinke. Navzlic slabemu vremenu so Nemci naslednji dan okrepili pritisk izvidniških bojnih skupin po 30 do 50 vojakov na sektor Pregarje - Rjavče - Tatre. Tako je šla 31. oktobra skupina nemških vojakov patroljirat iz Podgrada skozi Podbeže in Zajelske v dolino Postrtvice h Gržonovemu mino: od tam je šla po žlebu v Celje, ne da bi se bila na tem drznem pohodu spopadla s partizani. Dne 2. novembra pa je prodira druga nemška bojna patrolja iz Materije na Mrše in zaradi megle z neposredne bližine napadla patroljo 4. čete, ki pa se ji je uspelo umakniti brez izgub. Istega dne je prodira iz Podgrada čez Zajelske proti Pregarju skupina 40 nemških vojakov in poskušala nadaljevati pohod proti Babrku. Med Pregarjem in Zajelskem jo je najprej napadla 4-članska bojna patrolja 2. čete, ki pa se je morala zaradi sovražnikove premoči umakniti. Med Pregarjem in Gabrkom je pri Karlovcu (kota 771) napadla prodirajoče Nemce 10-članska zaseda z dvema lahka strojnima in puškami ter jih prisilila, da so se v neredu razbežali proti Hrušici. Toda Nemci so poslali nato na območje oglednika. Tako se je «neznane» poskušal v noči na 3. november pritihočiti na Rjavče, kjer je bil bataljonski štab. Naletel pa je na stražarja, ki sta ga nato pregnala s strelji in ročno bombom. Borci 3. čete v boju niso imeli izgub, sovražnikovih pa niso ugotovili.

Sorazmerno zatijše pred hujšimi sovražnikovimi napadi so v tretji četi izkoristili za pouk o stražarski službi in urejanju bojnih položajev. V 1. četi so na političnem pouku razpravljali o poskusu organizacije UNRRA, da bi z dajanjem pomoči Jugoslaviji kršila suverene pravice njene revolucionarne narodne oblasti, zato jo je moral Nacionalni komite narodne osvoboditve Jugoslavije kljub kritičnim razmeram glede prehrane in načelnih razlogov odkloniti. Na vojaškem pouku pa so borce seznanjali s tehničnimi lastnostmi mino

KOŠARKA

V 1. DIVIZIJI

Polet je klonil šele v podaljšku

Openci so tokrat pokazali mnogo boljše igro kot v prejšnjih prvenstvenih tekmah

Scoglietto — Polet 64:62

(58:58, 27:32)
SCOGLIETTO: škerat 10, German 2, Conca 2, Apollonio 12, Fergolia, Belleli 2, Detela 13, Giugovaz 12, Poretti 11.

POLET: Adrian Sosić 12, Boris Vitez 14, Valter Sosić, Daneu 4, Dolenc 2, Edi Sosić 14, Spacal, Tavcar 6, Milko Vitez 10.

PM: Scoglietto 5:24, Polet 4:10.

PZ: Daneu v 19. min. d.p.

SODNIKA: Pittano in Boscolo iz Trsta.

Poletovci bi kmalu poskrbeli za presenečenje, saj so na tujem igrišču izgubili tekmo z vodčim na lestvici le z razliko dveh točk in to šele po podaljšku. Openske vrste je tokrat ojačal Adrian Sosić, ki je po skoraj enoletnem premoru (zaradi huje škode) spet stopil na igrišče, toda na žalost tudi to ni zadostovalo za zmago, za doseg katere bi bilo potrebno le nekaj več športne sreče. S hitrim ritmom so Poletovci povedli že v začetku in so z uspešno igro Viteza ter obeh Sosičev bili v vodstvu skoraj vso tekmo. Domačini so jih prehiteli le trikrat in to vedno le z eno točko. Dve minuti pred koncem srečanja so Openci imeli štiri točke naskoka, toda z dvema zaporednima košema so jih domačini ujeli, tako da je bilo ob sodnikovem zvižgu stanje neodločeno.

Podaljšek so morali tako poletovci.

ŠD ZARJA - BAZOVICA

sklepuje redni

OBČNI ZBOR

v četrtek, 24. t.m., ob 20.30 v Bazoviškem domu s sledečim dnevnim redom:

Poročila predsednika tajnika blagajnika

Volitve novega odbora

Razno

V WIMBLEDONU

TENIS

Dokaj težek začetek za Adriana Panatto

Andrewsa (Venezuela) je premagal šele v 4 setih

LONDON, 21. — Na mednarodnem teniškem turnirju v Wimbledonu je opravil danes Italijan Adriano Panatto precej težji start, kot je bilo pričakovati. V 1. kolu se je srečal z Andrewsom iz Venezuele in čeprav je to le malo znan igralec (Panatto pa nosilec skupine št. 5), je Italijan zmagal šele po starih nizih igre (4:6, 6:4, 7:5, 6:4).

Srečanje je trajalo kar poltretjo uro in v prvem ter v četrtem setu je Panatto celo izgubil živce: začel je prepirati, protestirati, žalil je sodnike itd.

Tudi nosilec skupine št. 1 Amerikanec Ashe je imel precej težav s svojim 18-letnim rojakom Tayganom. Po dveh urah igre pa ga je premagal s 7:5, 6:4 in 7:5.

Med ostalimi nosilci skupin je Argentinec Vilas (št. 6) z lahko odpravil dokaj znanega avstralskega tenista Philippsa s 6:3, 6:4 in 6:1.

CASALE MONFERRATO, 21. — Šved Connie Andersson je osvojil naslov prvaka Italije na avtomobilskih dirkah formule 3 v Moranu. Tekmoval je na avtomobilu znamke march.

NOGOMET

POKAL CORRENTE

PO PORAZU V POLFINALU GAJA LE V MALEM FINALU

Supercaffè je zmagal šele po streljanju enajstmetrovk

Supercaffè — Gaja 4:3

SUPERCAPPE: Paulin, Giorgesi, Repini, Rossini, Bezzalira, Cacchi, Garboz, Bretti, Porro, Giovannini in Semeraro.

GAJA: Kante, Stranšček, Milko, Dobrila (Baldassin), Vrše, Rimondo, Iztok Grčić (Egon Granko), Zuzich, Bolcich, Savarin, Branko Grčić, 12 D. Kale.

STRELCA: v 27. min. p.p. Porro in v 38. min. d.p. B. Grčić.

Gaja je v nedeljo nerodno izgubila polfinalno tekmo v tekmovalstvu za «Pokal Corrente» in to po streljanju 11-metrovk, saj je zastreljala svojo predzadnjo, odločilno 11-metrovko najprej z Bolcichem, nato pa še z Milko. Vsekakor lahko rečemo, da gajevci poraza niso zaslužili, saj so s prikazano igro popolnoma zadovoljili številno občinstvo, obenem pa je sodnik prejel 11-metrovko.

Videli smo odlične posege vratarjev in hitre protinapade na obeh straneh. Prvi udarci so pripadali zeleno-rumenim, ki bi kmalu prišli do gola, toda strela B. Grčića.

Prispevajte za

DIJAŠKO MATICO

DELOVANJE ZŠSDI

ZŠSDI obvešča, da bo odslužil urad v Trstu odprti vsak dan, ob 8. do 14. ure in ob torkih in petkih tudi popoldne, ob 18. do 20. ure.

meta in njegovo uporabo v bojih. Pet borcev je 2. novembra spremljal prevoz materiala s kamionom iz Brkinov na Pivko. V 4. in 2. četi je 2. in 3. novembra pouk odpadel zaradi urejanja taborišča, utrujenosti borcev in sovražnih vdorov, ker je bila večina borcev na položajih.

NEDIČEVCI V ILIRSKI BISTRICI IN NA PIVKI

Ko smo že v uvodnem delu tega poglavja pojasnili, so se jeseni 1944 načrti jugoslovanskih kvasilgov o koncentraciji sil na Primorskem ujemali z nacističnimi težnjami. Nemci so imeli v začetku novembra 1944 ob cesti Reka - Trst, med Kozno in Sapjanami, še vedno razmeščen bataljon «Heine» iz 139. polka 188. nemške rezervne divizije gorskih lovcev. Medtem so nekoliko povečali svoje sile v Lokvi in Divači, v drugih krajih v okolici Brkinov pa se nemške sile niso bistveno povečale.

Tudi 24. oktobra ustanovljeni prvi polk Slovenskega varnostnega zbora, katerega 4. bataljon je bil v Ilirski Bistrici, ni prinesel pomembnejših sprememb v razmerju vojaških sil. Bistveno pa se je odnos spremenil, ko je 2. in 3. novembra na Pivko in Ilirsko Bistrico prisel srbski prostovoljski korpus (nedičevski) — 3.700 do 4.000 mož. Ta korpus se je moral skupaj z vlado Milana Nedića 6. oktobra umakniti iz Rume čez Madžarsko v Avstrijo. To je zahteval nemški vojnopravni komandant Velber, ker Nemci niso zaupali nedičevcem, da se bodo borili proti Rdeči armadi. Prav tako niso bili primerni za boje proti angloameriškim četam. Hkrati pa je nemško poveljstvo vedelo, da je moštvo tega korpusa protikomunistično in protipartizansko, zato ga lahko uporabi drugod za boj proti NOV.** Hitler je že pred 20. oktobrom odločil, da je treba ves korpus (po nemških virih okoli 4.000 mož) pripeljati h komandantu za jugozahod.

Srbski prostovoljski korpus, katerega štab se je pod poveljstvom poljskega generala Koste Mušičkega naselil v Postojni, se je kmalu po prihodu takole razmesil: 1. polk s tremi bataljoni in približno 1.500 pripadniki v Prestranek in okolico; 2. polk — približno 1.200 mož s štabom in komandantom Marisovom Pretravičem — v St. Petru na Krasi po vaseh Petelinje, Trnje in Klenik; 3. polk — kakšnih 900 mož s komandantom kapetanom Zdravkovičem — v Jordane in Mučice; 4. polk — okoli 1.200 mož s komandantom kapetanom Milanom Markovičem — v Ilirsko Bistrico in 5. polk v formiranju s komandantom majorjem Blagojem Milčičem na Prem, v Kilovče in Bitnjo. Moštvo je bilo dobro oboroženo, toda zelo sestradano in precej demoralizirano, zato je kradlo hrano po pivških vaseh in v okolici Ilirske Bistrice.

Decembra in januarja so Nemci korpus številčno okrepili s srbskimi ujetniki iz svojih taborišč, zato je njegovo številčno stanje naraslo na 5.000 do 6.000 mož. V začetku niso bili posebno aktivni v boju proti NOV. Konec novembra so jih Nemci uporabili za stražo na železnici Postojna - Divača in St. Peter - Reka, že sredi novembra pa so jih poslali tudi v boj proti NOV na Pivko, v Vipavo, na Notranjsko in v Brkine.

*UNRRA — Uprava Združenih narodov za pomoč in obnovo.
**Po področjih Komande istrskega vojnega področja je bilo med 4. in 8. novembrom: v Divači 574 Nemcev, v Lokvi 300, v Hrpoljah pribl. 290, v Materiji 300 Nemcev in 80 it. financarjev, v Gradišču 70 it. financarjev, v Podgradu 315 Nemcev in 85 Italijanov. (Situacijska poročila komande istrskega vojnega področja 4., 5., 6. in 8. 11. 1944, arhiv odbora IO v Kopru).
***Vodstvo Srbskega prostovoljskega korpusa je pred prihodom na Primorsko izjavilo po nacističnih navodilih med moštvo načrtno lažno propagando, da je Tito prodal Trst italijanskim partizanom. Zato so nedičevci po Il. Bistrici govorili ljudem, da se niso prišli boriti proti slovenskim partizanom, temveč braniti Trst pred Italijani. (Poročilo KIVP 14. 11. 1944, AO IO v Kopru).

(Nadaljevanje sledi)

ISTRSKI ODRED

(ODLOMKI IZ KNJIGE V AVTORJEVEM IZBORU)

Z isto odredbo in nespremenjenimi nalogami je štab premestil 2. četo z območja Rjavč med Huje in Pregarje — jugovzhodno od Karlovice (kota 771). Tretji četi je ukazal, da zavaruje štab bataljona na Rjavčah in po njegovem nalogu pošilja na teren patrolje. Četrto četo pa je premestil z območja Suhorja na položaje med Tatrami, Orehek in Brezovim brdom ter ji ukazal, da okrepi zavarovanje 1. čete proti glavnim smeri sovražnikovega pritiska, iz Materije in Gradišča čez Mrše, Orehek in Kovčice proti Tatram, kakor tudi iz Obrova in Podgrada čez Javorje in Brezovo brdo proti Rjavčam in Tatram. Pri tem ni šlo zgolj za zavarovanje štaba in njegovih odsekov na Rjavčah, temveč je bilo še pomembnejše ščititi greben med Karlovcem (kota 771) in Stražo (kota 758), severovzhodno od Tater, ter preprečevati vdore sovražnikov v šmagorsko dolino. Tam je bila bolnišnica «Zalesje», ki je imela takrat največ ranjencev in so jo Nemci trdovratno iskali.

Prva in 3. četa sta se 31. oktobra vrnili iz Odoline v svoji taborišči, ki ju Nemci niso našli. Naslednji dan so se štab bataljona ter 2. in 4. četa premestili v nova taborišča. Vreme se je zelo poslabšalo.

KRIZA V JUŽNI AFRIKI SE STOPNjuje

PO NEREDIH V JOHANNESBURGU UPOR PLAMTI V ČRNSKIH ČETRTIH PRETORIE

Štirje mrtvi in več desetih ranjenih obračun včerajšnjih spopadov - Prejšnji teden je policija pobila skupno 128 demonstrantov - Jutri in v četrtek srečanje Kissinger-Vorster

PRETORIA, 21. — Po sorazmerno mirni nedelji v Južni Afriki znova plamti upor, tokrat v črnih četrtih prestolnice Pretorie, od koder poročajo o silovitih spopadih in o številnih človeških žrtvah. Upor je izbruhnil potem ko je vlada znatno podražila ceno vozovnic za vse mestne avtobusne proge. Čeprav so v vojski proglasili stanje pripravnosti, vojski zaenkrat še niso posegli.

Najostrejši so bili izgredi v četrti Mabopani 25 km od Pretorie, ki je kot Soweto in ostale četrti, v katerih je upor izbruhnil prejšnji teden, le neke vrste ogromno javno prenočišče, v katerem temnopoltne prebivalstvo živi v skrajni bedi v barakah. V teh getih že nekaj dni pripranjkuje hrane in zdravstveni položaj je izredno slab zaradi malostviličnih in neopremljenih bolnišnic. Od kar so izbruhnil izgredi, so javni prevozi prekinjeni, zaradi česar je povezovalni, da je v Pretoriji izbruhnil znova upor, ko so po tolikih dneh avtobusov znova začeli voziti vendar pa je bila vozovnica znatno dražja.

Obračun današnjih spopadov je po uradnih vestih dva mrtva in nekaj ranjenih, po poluradnih vestih pa štirje mrtvi in več desetih ranjenih. Danes so po dolgem oklevanju tudi sporočili, da je število mrtvih v izgredih prejšnjih dni naraslo na 128, nad 1.100 pa je ranjenih. Policija se vsekakor izvaja, da je bil dober del žrtve ubit v medsebojnem obračunavanju med demonstrantami. Sprito skupih vesti iz Johannesburga je težko reči, do kakšne mere je izgovor osnovan, vendar že samo dejstvo, da policijo poveljstvo išče izgovore in skuša zmanjšati svoje odgovornosti, je dokaz, da se varnostni organi čutijo na zatožni klopi. To je posledica dejstva, da je južnoafriški tisk odločno obsodil krvavo represijo ter je pozval vlado, naj začne odpravljati družbeno-politične vzroke, ki so, mimo trenutnih, zanetili upor med temnopoltim prebivalstvom.

Južnoafriški premier Vorster, ki je v soboto odpotoval iz Pretorie, je včeraj prispel na Bavarsko, kjer se bo v sredo in četrtek razgovarjal z ameriškim državnim tajnikom Kissingerjem. Uradno sta na dnevnem redu le vprašani Rodezije in Namibije, ni dvoma pa, da bosta državna načela tudi vprašanje hude krize, ki jo preživlja Južna Afrika. Pred srečanjem s Kissingerjem se bo Vorster še sestal z vsemi južnoafriškimi veleposlanki v Evropi, Severni Ameriki in na Bliznem vzhodu, v petek pa bo imel kratak razgovor z zahodnonemškim kanclerjem Schmidtom.

Poleg omenjenih vprašanih pa bodo na dnevnem redu tudi gospodarski problemi, saj ne gre pozabiti, da je Južna Afrika ena od najbogatejših držav na svetu in da nadzoruje plovnost pot pri Rtu dobre nade med Indijskim in Atlantskim oceanom.

PRAVICA DO SONCA

Štirje Japonci so dobili skoraj šest milijonov lir odškodnine, ker so ob soncu, odkar so v parku blizu njihovega doma zgradili devetnadstropno stolpno. Sodnik, ki je odločil o prizivu omenjenih, je obsodil na globo gradbenika, občinski svet in rajonsko konzulto, ker je bil mnenja, da mora zakon zajamčiti vsakemu državljanu pravico do sonca.

ROPAR, VNDAR PA ZAVEDEN DRŽAVLJAN

Karabinjerji so včeraj aretirali v Neaplju 27-letnega Luciana Riolera, za katerega je preiskovalni sodnik podpisal že pred časom zaporni nalog, ker naj bi bil vpleten v vrsto ropov.

Čeprav ropar, pa je Riolera zaveden državljan, in kot tak se je včeraj odpravil na volišče, da bi glasoval. To mu je bilo usodno, ker so ga karabinjerji, ki so stražili pred sedežem, spoznali. Komaj je oddal glasovnico je moral domnevni ropar »oddati« tudi svobodno in slediti orožnikom v zapor.

nom, po kateri gre okrog 70 odstotkov nafte namenjene Zahodni Evropi.

V južnoafriških rudnikih nakopujejo največ zlata, platine in antimo na na svetu, kar zadeva diamante vanadij in krom je država na drugem mestu. Zelo bogata so tudi ležišča urana, premoga, mangana, bakra, železa in titana. Šestdeset odstotkov zlata v zahodnem svetu so izkopal iz južnoafriških rudnikov, ki jih nadzorujejo Velika Britanija in ZDA z močnimi večnacionalnimi družbami.

Navedeni podatki nazorno prikazujejo, da je Južna Afrika največja gospodarska sila na »črni« celini. Čeprav zavzema njeno ozemlje komaj 5 odst. celotne afriške površine in prebivalstvo 8 odstotkov vsega afriškega prebivalstva.

Prav tako bogata je republika tudi s kmetijskega vidika, pridelujejo pa predvsem agrume, sladkorni trs in pšenico. Dodati gre tudi, da v Južni Afriki proizvedejo okrog 60 odstotkov električne energije na vsej celini.

Ti podatki pojasnjujejo, zakaj za hodni svet in predvsem ZDA, kljub formalnim obsodbam »apartheida«, ima zelo tesne gospodarske stike z Južno Afriko in zakaj je ključno propadel gospodarski bojkot, za katerega se je večkrat odločil OZN. Doslej je bila Pretoria predstava zahodnega sveta na »črni celini«, očitno pa je, da bo to vlogo lahko ohranila le za ceno vsaj postopnega odpiranja do temnopoltega prebivalstva. Do tega bo Kissinger najbrž skušal pripraviti Vorsterja po odločni obsodbi, ki jo je Varnostni svet izrekel rasističnemu režimu, obsodbi, ki jo je osvojil tudi ameriški zastopnik.

Potresni sunki v Uzbekistanu

MOSKVA, 21. — Na območju Uzbekistana so danes zabeležili dva močna potresna sunka. Puščavi Kizil-kum, so naprave v mestecu Gazli

PO NEURADNIH VESTEH IZ ADIS ABEBE

HAILE SELASJE UMRL NASILNE SMRTI?

Londonski »The Times« poudarja, da naj bi cesarja 27. avgusta lani zadavili v baraki, v kateri je živel

LONDON, 21. — Okoliščine smrti bivšega etiopskega cesarja Haileja Selasije niso bile nikoli povsem pojasnjene. Takoj po smrti »kralja kraljev« je iz Londona njegov najstarejši sin pozval vse države sveta, naj zahtevajo od novega etiopskega režima, da uvede strogo preiskavo razuma, kaj je bil cel, ki je umrl cesar, saj naj bi bil po njegovem mnenju utemeljen sum, da je bil Selasje ubit. Domnevo naj bi potrjevale, kot piše danes ugleadni londonski časnik »The Times«, vesti iz Adis Abebe, po katerih naj bi odstavljena cesarja ubili 27. avgusta 1975. List, ki objavlja vest na prvi strani, dodaja, da je bil cesar najbrž zadavljen v baraki v parku palače Menelik, kjer je bil zaprt. Njegovo truplo naj bi zakopali skrivaj, zelo verjetno izven parka omenjene palače.

Avtor članka, diplomatski urednik londonskega časnika David Spanier, poudarja pa, da vsekakor ni stvarnih dokazov, ki bi podkrepili domnevo o nasilni smrti bivšega etiopskega cesarja. Vendar pa je njegova nenadna smrt vzbudila precej sumov. Etiopski radio je te dni sporočil, da je Haile Selasje, da je pravkar dopolnil 85 let in ki je bil odstavljen 12. septembra 1974, umrl zaradi bolezni na žlezi obsednici, poudariti pa gre, da je bil le dva meseca pred operiranjem prav na tej žlezi. Medtem ko so uradna zdravniška sporočila poudarjala, da je pacient okrevljal, pa naj bi se po poluradnih govorih njegovo zdravje hitro slabšalo.

»The Times« dodaja vsekakor, da je čudno, da po cesarjevi smrti niso naredili obdukcije, da bi ugotovili vzrok smrti. Etiopska vlada je tedaj poudarila, da obdukcija ni sploh potrebna.

Verjetno ne bo resnica o smrti Haileja Selasije nikoli odkrita, vsekakor skrivnostne okoliščine, v katerih je preminil, vzbujajo sum, da so bila uradna sporočila znatno prikrojena in da je bil konec bivšega cesarja preuranjen in nenačrten.

Skoraj 6 milijonov davčnih zavezancev za samoobdavčitev

RIM, 21. — Kljub kopici poraznih podatkov o slabem upravljanju države, utajah itd., prihaja iz Rima vest, da so Italijani dosegli določeno zrelost, kar se tiče plačevanja davkov. Kar 90 odst. davčnih zavezancev se je namreč odločilo za samoobdavčitev in tudi vplačalo zneske. Državna blagajna je tako vnovič predvidenih 1400 milijard lir.

Trenutno sicer manjkajo še podatki s prizadetega področja v Furlaniji-Juljski krajini, kjer so rok za vplačila odgodili.

K temu, da se je skoraj šest milijonov davčnih obvezancev odločilo za tak način poravnave obveznosti, so prav gotovo pripomogle sankcije, ki so predvidene za zadrževalne in za tiste, ki bi se hoteli

zabeležiti, da sta bila sunka izredno močna, okrog 7 stopnje po Mercallijevi lestvici in so ju občutili tudi v Bukari in Taškentu.

Zaenkrat ne poročajo o človeških žrtvah. Sovjetski strokovnjaki pa bodo sledijo premikanju tal na tem območju, kjer so v aprilu zabeležili srednje močan potresni sunk. 17. maja pa izredno močan sunk, ki je porušil mestce Gazli. Na srečo so bili prebivalci pripravljeni in zato število žrtve ni bilo veliko.

Spodletel poskus ugrabitve vlaka

CHERBOURG, 21. — Joel Jardin je včeraj skušal preusmeriti brzec na progi Pariz - Cherbourg. Fant, za katerega menijo, da ni pribešen, je vstopil na vmesni postaji, približno na pol poti. V restavraciji je s samokresom v roki zahteval sendvič in pivo, nato pa grozil strojevodji ter zahteval, naj vlak usmeri proti Limogesu.

Vse se je nato končalo na dokaj mirnem način. Joel se je nehoti ranil ter izročil samokres. Fanta so v Cherbourg uaritali ter ga prijavili sodišču zaradi oboroženega napada ter zaradi tega, ker ni plačal voze kart.

izogniti tej dolžnosti. V prihodnjem letu bo glede plačevanja prav gotovo nekaj novosti. Predvsem bodo davčni obvezanci lahko poravnali davke namenjene zneske tudi po pošti. Nekaj novega bo tudi glede rokov za izstavitve potrdil delodajalcev.

Poleg ugotovitve, da je velika večina državljanov poravnala svoje obveznosti, pa čaka zdaj davčno službo težka naloga oceniti verodostojnost prijav ter odkriti utajevalce. To pa je bilo v Italiji zmeraj težko.

V Kremlju kongres sovjetskih pisateljev

MOSKVA, 21. — Ob prisotnosti najvišjih partijskih in državnih osebnosti se je danes začel šesti kongres sovjetskih pisateljev, ki se ga udeležujejo tudi pisci iz drugih socialističnih dežel ter predstavniki kulturnega življenja iz štirih celin. Na kongresu bodo predvsem govorili o smernicah, ki jih je začrtal 25. kongres KPSZ.

Udeležba najvišjih osebnosti potrjuje pomen, ki ga v Sovjetski zvezi pripisujejo organizaciji pisateljev.

ČEPRAV SO DOSLEJ ZBRANI INDICI ZELO SKOPI

Aretiran genovski geometer osumljen da je dal orožje Cocovim morilcem

Gre za 33-letnega Dionisia Francesca Bosia, na čigar domu so našli štiri samokrese in okrog petsto nabojev - Fant naj bi bil v stiku z brigadistom Giulianom Nario

GENOVA, 21. — Namestnik genovskega državnega pravdnika dr. Olivieri je danes v kaznilnici Marassi zabil 33-letnega geometra Dionisia Francesca Bosia, ki je bil aretiran v noči od petka na soboto in ki ga karabinjerji dolžijo, da je v stiku z brigadistom Giulianom Nario, domnevni morilec Cocovega soferja Antiocha Deane. Na geometrovem domu so orožniki našli namreč 4 samokrese, okrog 500 nabojev raznih kalibrov in 32 sodčkov raznih kemijskih snovi, med katerimi natrij, žveplo in dušikovo kislino in kalij, ki jih uporabljajo za pripravo peklenjskih strojev. Poudariti gre tudi, da so bile bombice, ki so v zadnjih časih eksplodirale v Genovi, pripravljene prav s temi snovmi.

Karabinjerji zatorej pripisujejo precejšen pomen aretaciji Dionisia, katerega, sumijo tudi, da je preiskrbel orožje Nari, Micalettu in ostalim brigadistom, ki so pripravili atentat na sodnika Coca. Povsem drugačnega mnenja pa so alogenti protiterorističnega oddelka, trdijo, da po informacijah, ki so jih doslej zbrali, geometer naj ne bi

V GENOVI PROCES V ZVEZI Z BRODOLOMOM LADJE »SEAGULL«

Sodobni pirati na zatožni klopi

Ladja, ki je plula z liberijsko zastavo, je bila last treh genovskih ladjarjev - V nesreči je izgubilo življenje 30 mornarjev

GENOVA, 21. — Jutri se bo v Genovi začel proces proti lastnikom tovorne ladje »Seagull« Harryju Levinsonu, Renatu Calafatiju in Giuseppeu Bregantu, »črnim brodarjem«, ki so se skrivali za »zastorom« majhne pomorske agencije. Vsi trije so obtoženi nenamerne povzročitve brodoloma in večkratnega nenamernekega umora v zvezi z brodolomom ladje, ki se je potopila pred dvema letoma. V nesreči je izgubilo življenje vseh 30 mož posadke.

Jutrišnji je za Italijo prvi proces proti brezvestnim brodarjem, ki se skrivajo za tujimi pomorskim družbami in za tujimi zastavami in katerih je na Apeninskem polotoku več kot kjeroli drugje. »Seagull«, ki je bila kot so pozneje ugotovili strokovnjaki, prava plavajoča krsta, je namreč plula z liberijsko zastavo, navidezni lastnik pa je bil neki Švicar. Na krovu, poleg kapitana in telegrafista, ki sta bila edina strokovno pripravljena, je bilo še 28 mož posadke, v večini Afričanov, ki so bili brez vsakršne izkušnje.

Ladja, ki se je potopila 17. februarja 1974 v Siciliskem prelivu, je bila uradno last družbe »Seagull Shipping Company«, dejanski lastniki pa so bili genovski ladjarji, ki se bodo morali jutri zagovarjati pred sodiščem. Razkrinkala jih je Rajna Junaković, vdova telegrafista, ki je — kot je večkrat poudarila — »prebila zid molka in pomoči, ki jo brezvestnim ladjarjem nudi zakonodaja držav kot sta Liberijska in Panama«. Vendar pa se je na pritisk italijanskega sodstva in Rajne Junaković končno zganila tudi liberijskega vlada, ki je uradno sporočila italijanski, da so bili genovski ladjarji »operatori« omejene ladje, kar je v tamkajšnjem zakonu oznaka za dejanskega lastnika. Na tej osnovi je preiskovalni sodnik dr. Franco Cascini aprila lani podpisal za Levinsona, Calafatija in Breganta zaporni nalog ter jih obtožil nenamerne povzročitve brodoloma in večkratnega nenamernekega umora. Minilo je več kot leto dni, odkar je poveljnik »Seagulla« 17. februarja 1974 po radiu sporočil: »Zaradi razburkanega morja smo v težavah in komaj kljubujemo valovom.«

Od tedaj se o ladji ni zvedelo več ničesar. S potrpežljivim in vztrajnim delom je prej Rajna Junaković in nato genovsko sodstvo ugotovilo vsaj v glavnih obrih, kaj se je pripetilo. Med drugim so odkrili, da je bila posredna plača navadnih mornarjev na ladji res bedna: 40.000 lir brez vsakršne zavarovalnine. Poleg dejstva, da je bila posadka strokovno nepravilna, na ladji ni bilo zadostnega števila častnikov in vse strukture so bile močno ošibljene. Govori se tudi, čeprav ni bilo uradno potrjeno, da je bila ladja podaljšana v neki ladjelini v Marseilu, kar je v odločenem nasprotju z vsakršnim pravilom o varni plovi. Končno so odkrili, da posadka ni bila zavarovana, zaradi česar je neki genovski pretor odredil za premo zavarovalnine, kar 400 milijonov lir, ki jo je bila neka zavarovalnica dolžna ladjarjem.

O Harryju Levinsonu, glavnem delničarju družbe »Seagull Shipping Company« je preiskovalni sodnik med drugim zapisal: »V svoji brez-

mejni sli po zaslužku je poslal v smrt trideset ljudi, ne meče se za njihovo trpljenje in za nevarnosti, katerim so bili izpostavljeni. Da bi nemoteno večal svoj dobiček, se je skril za »črno« zastavo.« K temu gre dodati še dejstvo, da so ladjarji čakali skoraj teden dni po brodolomu preden so zaprosili reševalno službo, naj začne z iskanjem ladje. Prav zato ima jutrišnji proces poseben pomen, ki presega državne meje, saj zaradi pomankljive in protislovne zakonodaje v vseh državah sveta pluje pod »črnimi« zastavami na starih in nevarnih ladjah okrog 35.000 mornarjev. V Italiji je ministrstvo za trgovsko mornarico končno sklenilo, da nekoliko posodobi zakon in zavaruje mornarje ter je pripravilo zakonski osnutek, ki točno določa naloge in pristojnosti pomorskega agenta, ter mu pripisuje vso odgovornost za usodo posadke. Prav zato, kot je poudarila Rajna Junaković, jutrišnji proces je »proces, ki bo služil predvsem živim, da se primer »Seagull« ne bo več ponovil.«

RIM, 21. — Višji zdravstveni zavod je od danes preprečeval prodajo »marcotala« in »fe-vita«, ker sestava zdravila ne odgovarja sestavi, ki je navedena na škatli. V »marcotalu« so raziskovalci zavoda zasledili znatno količino morfija.

PO ŠTIRIDESETH DNEH UJETNIŠTVA

V nedeljo ugrabitelji osvobodili rimskega gradbenika Filippinija

Svojci naj bi plačali okrog 250 milijonov lir odkupnine

RIM, 21. — Sinoči so ugrabitelji izpustili Renata Filippinija, ki so ga 11. maja ugrabili pred njegovim stanovanjem v Drevoedu America v Rimu.

O samem dogodku so si poročila agencij doakaj protislovna, preiskovalci, pa zaenkrat molčijo. Agencija Ansa javlja, da je Filippinija našel včeraj okrog 22. ure na cesti Ardeatina, v bližini restavracije »Al mulino«. Arcangelo Avati, v jarku je namreč opazil sumljivo gmo. Ko je stopil iz vozila, je nekaj korakov stran v jarku zagledal človeka z zavezanimi rokama in z obiljem na očeh. Takoj je pomislil na rop, ko pa mu je Filippini z veliko težavo uspel povedati, da je bil »ugrabljen«, Avati ni izgubil časa. Hitro je žrtve osvobodil ter jo s pomočjo avtomobilista, ki je prav takrat pripeljal mimo, naložil v poltovornjak. Filippini je bil namreč zelo slab. V bližnji restavraciji so se ustavili in sofer Avati je po telefonu obvestil Filippinijeve in karabinjerje. Gradbenik je namreč vztrajal, naj ga peljejo domov, vendar se je Avatiu zdelo bolj primerno, da ga pelje najprej v bolnico.

Na kraj so kmalu prihiteli karabinjerji z rešilnim avtomobilom in poskrbeli za prevoz v bolnico S. Giovanni.

Zdravstveno stanje Renata Filippinija je bilo ob sprejemu precej zaskrbljujoče. Bil je precej izmučen, na obrazu pa so se poznale posledice štirideset dni trajajoče segregacije. Zaradi zmedenosti zdravnikov menijo, da je bil verjetno še vedno pod vplivom močnega uspavalnega sredstva.

Danes si je ugrabljeni podjetnik ob intenzivni negi zdravniške ekipe že zelo opomogel, tako da so ga preiskovalci lahko zaslišali. Kaj vse so izvedeli v tri ure trajajočem pogovoru, pa ne vemo, ker o tem vztrajno molčijo.

Kmalu zatem se je Filippini pogovarjal s časnikarji in jim na kratko opisal potek ugrabitve ter kako so ravnali z njim.

Ugrabitelji so ga, kot je znano, 11. maja okrog 20. ure pred stanovanjem v Viale America. Napadli so ga trije oboroženi in zakrknani roparji ter ga s silo izvlekli iz avtomobila. Ker se je skušal upreti, so ga onesposobili z močnim udarcem po glavi. Omamljenega so nato premestili v drugo vozilo temne barve, kjer je moral leči na pod. Zbudil se je na preprosti postelji z vkleknjenimi rokama. »Iz manj vtis, da sem bil ves čas v istem prostoru. Vse je bilo mirno, nobenega ropota, razen stalne oglušujoče glasbe, ki sem jo slišal, čeprav so mi zamašili ušesa.«

»Ves čas sem imel tudi občutek, da me stalno nadzirajo, pa čeprav nisem videl nikogar. Hranili in pijačo so mi dali šele tretji dan po ugrabitvi. Kasneje so me večkrat prisilili, da sem svojim napisal kratko sporočilo. Tako je minilo precej časa.«

Nekega dne, to je bilo včeraj, pa je Filippini zaslišal, med že znanimi glasovi nov glas, ki je dejal: »Nocelj je končno pravi trenutek: osvobodili te bomo.« Ponovno so mu nalepili obliž na oči in po pravili zamašila v ušesih. Moral je spet leči v avto, kjer so ga upavali. Zbudil se je šele nekaj časa kasneje, v jarku. Ostalo pa je znano.

Ugrabitelji so se verjetno pri akciji zmotili, saj so mu nekega dne povedali, da bi bili morali ugrabitelji brata.

Glede samega poteka ugrabitve pa je znano, da je dogodku prisostvoval hišnik stanovanjskega bloka v Drevoedu America, ki je pritekel žrtvi na pomoč, a sta ga dva izmed roparjev prestregla ter ga udarila po glavi. Na pol omočen se je nato priplazil do vratnice, ter po hišnem telefonu obvestil nekatere stanovalce, ki so o dogodku takoj obvestili varnostne organe.

Filippini se še spominja, da sta bila v bližini tudi dva nočna čuvaja, ki pa sta ob napadu zbežala.

Glede odkupnine, ki naj bi jo družina Filippini plačala, krožijo različne vesti. Ugrabitelji naj bi sprva zahtevali okrog 550 milijonov, tolikšne vsote pa naj bi družina ne zmogla, zaradi česar so se pogajanja zavlekla. Končno naj bi roparji pristali na 250 milijonov.

Švedski kralj Karl Gustav, ki se je oženil v soboto, je včeraj prispel s soprogo v Honolulu, kjer bo kraljevski par preživel »medeni« teden.

Umrl tajnik gibanja Polisario

ALŽIR, 21. — V sporočilu, ki ga je gibanje Polisario danes objavilo v alžirskem glavnem mestu, je potrjena vest, da je preminil glavni tajnik Sayed el Quali. V sporočilu je tudi omenjeno, da generalni tajnik Polisaria ni padel v boju, kakor so svojčas sporočili predstavniki okupatorskih sil Maroka in Mavretanije. Sayedu el Qualiju bo nasledil Mahfoud Laroussi Ali.

Concord prisilno pristal v Washingtonu

WASHINGTON, 21. — Zaradi pregretja motorja je moralo nadzvočno potniško letalo »concord« prekiniti polet iz Washingtona v Pariz in zasiloti pristati v ameriški prestolnici. Na krovu je bilo 77 potnikov. Letalo je pristalo normalno potem ko je dolgo krožilo nad mestom, da bi porabilo gorivo. Vzrok pregretja naj bi bila nepomembna okvara na sistemu hlajenja.

V kopalkah na volišče

Je že res, da morajo vsi državljani na volišče, da opravijo svojo dolžnost, vendar pa to še ne pomeni, da ne smejo poskrbeti, da bodo lahko glasovali kar najbolj udobno in prijetno. In ko poleti sonce pripeka za Orietto Casadei ugodje pomeni kar najbolj mikroskopske kopalko.